

38 ÉV TÖRTÉNETE

KAMONDON

Írta:

OLÁH ZOLTÁN

2007-2008.

KAMOND elhelyezkedése:

KAMOND krónikája helytörténeti lexikonokban megtalálható.

Írásommal szeretném az utókor számára megörökíteni azt a 38 évet, amelyet, mint pedagógus töltöttem el ebben a faluban. **KAMOND** egy település, de mégis kettő: Nagykamond és Kiskamond. Amit írok a 2. részben, az kimondottan nagykamondi vonatkozású.

Nagykamond látképe

Sajnálom, hogy csak 2006-ban jutott el hozzám **Dr. Kamondy Zoltán** „Öreg tanár visszanéz” és **Komjáthy Zoltán** „Szülőfalum Kiskamond” című írása. De még jobban sajnálom, hogy nem tudtam velük személyesen találkozni!

Dr. Kamondy Zoltán kolléga írja:” Nagykamondon....is akadna valaki, aki a derék Nagykamondiakról írna úgy, mint én a Kiskamondiakról. Megérdemlik ezt a Nagykamondiak, akikkel most egy falut alkotunk és testvéri szeretetben élünk egymással.” Ez a kérés is megerősített elhatározásomban, hogy írjak azokról az emberekről -legalábbis a nevüket megemlítem- akik akkor éltek itt, mikor én is” kamondi” voltam, és mi lett a sorsuk az eltelt 38 évben.

Írásom első részében magamról, családomról, a másodikban a falu lakóiról szólok, és a harmadikban pedig megnevezem azokat a tanulókat, akik akkor jártak iskolába, amikor én tanítottam őket. (A megjegyzésben jelölöm azt, ki hogyan tanult tovább, ki végzett szakmunkásiskolát, szakközépiskolát, főiskolát, egyetemet, és –sajnos- ki halt meg közülük.)

Bízom benne, hogy a „Helytörténeti gyűjtemények házában” lesz helye mindhármónk /A három Zoltán/ írásának, vagy a községi könyvtárban lehet őket lapozni.

Meg kell említenem, hogy a „múzeum” ötlete kedves tanítványomtól, Vertetics Mártától való. Javaslatát felkaroltam mint polgármester, és pályázat útján 1,4 millió forintot biztosítottam a megvalósításához. A befejezést Asbóth Szabolcs polgármesterre testáltam, ki szintén tanítványom volt. (Márták ugyanabban az évben jöttek Kamondra, mint mi. Ő elsőosztályos volt akkor. Szösze hajával, éles eszével kitűnt társai közül. Édesanyja főnővér lett a helyi Szociális Otthonban. Évekig volt az iskolai Szülői Munkaközösség elnöke is. Korai halála a család későbbi sorsát is meghatározta. Az intézetet Rédey Béla bácsi vezette. Vele is jó kapcsolatom alakult ki. Sokszor mentem az iskolásokkal karácsonyt ünnepelni az otthon idős lakóihoz.)

I.

1969. augusztus 29-én,(pénteki napon) költöztem feleségemmel, Zsuzsa nénivel és kislányunkkal, Bettikével Kamondra, aki akkor 4 éves volt.

A falu „bejárata”

A Fejér megyei Zámolyról érkeztünk, ahol a katonaságomat követően 6 évet tanítottam, ebből 5 évig voltam igazgatóhelyettes. Szívesen emlékezem vissza Szabó Pistára, az igazgatóra, a fiatal, kezdő, képesítés nélküli székesfehérvári lányokra, Rakáts Juditra, Jónás Juditra, Renner Lilienre, Takács Vincénére. Minden elvégezték a főiskolát, ill. egyetemet. Ők is elhagyták a zámolyi iskolát, akárcsak Szabó Pista és én. (Egyidőben!) Pista motorbalesetükben elvesztette feleségét, a bíróság elmarasztalta, a vezetői megbízását megvonták, helyette Papp László lett az igazgató. Laci addig a fehérvári járás művelődési osztály vezetője volt.

Hideg, borongós, esős idő volt aznap. Az iskola szolgálati lakása zord és barátságtalan volt. Gyorsan kerestem tüzelőt és begyújtottam a cserépkályhákba. Feleségem szomorúan

megkérdezte:”Muszáj itt maradni?” Igen- volt a válassom - ha tovább nem is, de egy évig. Abból az egyből 38 esztendő lett...

Az iskola épülete

Megérkezésünknek hamar híre futott, s a nagyobbacska iskolások kíváncsian jöttek a közelbe.(Szeiler Feri, Erdélyi Zoli) Igénybe is vettem fizikai erejüket, segítettek a cipelkedésben.

Ez a nap egyházi ünnep volt a faluban, (fogadott ünnep) egyben a búcsú napja is, ami Szent János fejevételének a napja.

Jó barátság alakult ki a plébános úrral, **Tóka Jánossal**, ki heti egy alkalommal jött a Vas megyei Karakóról hittant tanítani az iskolába.

Eleinte kerékpárral, majd Trabant autójával, ami élete végéig szolgálta őt. Súlyos betegségben 2003-ban meghalt, s mint akkor Kamond polgármestere köszöntem meg munkáját és illőenelbúcsúztam tőle a falu lakói nevében is a karakai templomban felravatalozott koporsójánál.

Íme a búcsúbeszéd:

„Temetni jöttünk, megköszönni Kamond község lakói nevében azt a 37 év áldozatos szolgálatot, amelynek végzésétől az utóbbi évek súlyos betegsége sem tartotta vissza plébános urat.

Erős akarattal, hittel végezte, amire életét feltette. Az Istent és az embert szolgálta. Az embernek a földön emberként megállni nincs felemelőbb feladat.

íért is él az ember?

A méltóbb életért. Az örömért, ha csak maroknyiért. Hogy munkát, hasznosat végezhesünk, kezünkhöz állót, kedvünkre valót. Hogy végtére tisztos öregség várhasson ránk, és nyugodt halál.

Pihenjen Ő ott, ahol lelke mélyén pihenni vágyott. Vegye körül őt a megtörtetett, az Örök Időig Tartó Béke Csöndje!

Mi, akik átvettük tőle a halhatatlan részt, az örökséget, emlékezni fogunk rá, amíg csak élünk. Pihenj meg! Isten áldjon!"

Költözésünk másnapján bemutatkoztam **Süle Sándor** kertai igazgató úrnál./A mi iskolánk hozzá tartozott, mint tagiskola./

Jöttek számomra a szokatlan tanítási napok, mert egyszerre 4 osztályt még nem tanítottam. A pápai tanítóképzőben – ahol 1959-ben végeztem – volt ugyan összevont osztály, de első a harmadikkal és második a negyedikkel. No meg első munkahelyemen a Zalai megyei Tormaföldön első „kenyéradó gazdám” Nagy János igazgató úr ugyancsak beosztott összevont osztályokban éneket, testnevelést, számtant tanítani, mondván egy tanítónak mindenhez kell érteni! Kettő évet tudtam csak ott tanítani, mert katonának soroztak be két évre.

No de vissza a kamondi évekre. Segítségemre voltak elődöm, Orbán Gáborné, Nusi hetitervei, meg a gyűlő tapasztalatok. (Orbánék Csöglére költöztek, Gábor ott lett igazgató. Két kislányuk szintén pedagógus lett.)

Az iskola épületében kettő terem van. Az egyikben folyt a tanítás, a másik meg lomtár volt. Én ebből tornaszobát alakítottam ki. Szereztem bordásfalat, mászókötelet, gyűrűt, ugrószekrényt, szőnyeget, tornapadokat. Sajátkezűleg súroltam fel az olajos padlót, majd a tsz-ből **Bakó Sándor** közreműködésével festékhez jutottam, s a padlót felfestve vált portalanná és használhatóvá. A bejáratás után bevezettem a mindennapos testnevelést 40 perces órákkal.

Gyakorlatilag a hét minden napján 6 órában tanítottam minden plusz fizetség nélkül. A 70-es évek közepén a templom melletti téren sportpályát csináltunk az iskolások részére, de a felnőttek is használták kézilabdázásra, focidzésre. Ha az idő engedte, a testnevelés órák mindig itt lettek megtartva.

Az ott álló méregraktárt a tsz. elbontotta. (A háború előtt a kertai jegyző ebben az épületben fogadta az ügyfeleit.)

Gépeivel a talajt elegyengette, és kézierővel javítottunk rajta. Emlékszem, amint **Bognár Géza** volt tsz elnök és **Varga Anti** bácsi oly szakszerűen vetették a fűmagot kézzel. Értettek hozzá, hiszen mindketten „parasztyerek”, gazdálkodók voltak. (Géza bácsi engem csak „mesternek” nevezett, mint a régi tanítómestereket, tanítókat, a nekik kijáró tiszteletet megadva.)

Amit tettem, mindent, mindig a gyerekekért tettem. Illyés Gyulától olvastam, hogy az emberek egy csoportja azzá lesz, mivé szeretne, másika, ami tud lenni. Nekem megadatott az a szerencse, hogy az elsőik közé tartozhatok.

Mióta eszemet tudom, mindig tanító szerettem volna lenni. Bizony nem volt könnyű azzá lennem!

Mai szóhasználatnál élve „hátrányos helyzetből” indulva kellett az utat megtennem. Falusi gyerek lévén, éltem, láttam a szegények életét. De megtanultam a tisztességet, a becsületességet, a szorgalmat, s azt is, hogy a munkát úgy kell elvégezni, hogy abban öröme teljék az embernek. Tudtam, s tudok az „egyszerű” falusi emberekkel kapcsolatot teremteni, mindig megtartva a tisztességet.

Volt tanítványaimtól jó visszahallani: „köszönöm, hogy szigorú volt hozzám – hozzáteszik- de mindig igazságos!” Vallom, hogy egy pedagógusnak csak ilyennek szabad

lenni, akkor lesz becsülete, tekintélye, tisztelik és felnéznek rá tanítványai! A „szigorú” jelző nagyon is emberséget, megértést, következetességet takar.

Az évek során többször is próbáltak”elcsábítani” más irányba, vezetői lehetőségeket felkínálva. Mindig ellen tudtam állni a kísértésnek,-voltam már vezető Zámolyon- mert úgy éreztem, nekem az iskolában a helyem, nekem tanítanom, nevelnem kell, ezt falun kell tennem, hogy segíthessem a gyerekeket a hátrányok leküzdésében.

Az új iránt mindig fogékony voltam. Vállaltam a kihívásokat, igyekeztem a jó tapasztalatokat munkámba becsempészni, azokat tanítványaim javára fordítani, függetlenül a központi kitalációktól.

Szeretem a rendet, a fegyelmet. Ezt mindig megköveteltem magamtól is, a tanítványaimtól is. Hálát adok a sorsnak, hogy egészségesen, 42 év „s z o l g á l a t” után, becsukhattam magam mögött az iskola ajtaját, és elmondhatom, hogy erőm szerint mindent megtettem. Ez férfimunka volt! Lelkemben mindig maradok annak, ami lettem, a falusi gyerekek TANÍTÓJÁNAK!(2001.április 18-i dátummal mentem nyugdíjba, de még a tanévet befejeztem.)

Hamar megismertem a környező iskolák pedagógusait, elsősorban az összevont osztályokat tanítókat. Kisberzsenyben tanított egyik volt képzős iskolatársam **Gyenes Laci**, Karakószörcsökön **Tomor Lajos**, ki szép kort élt meg, idén halt meg, aztán volt még ilyen iskola Adorjánházán, Kiscsőszön, Apácatornán is.(Itt Veszprém megyében nem vitték túlzásba az iskolák begyűjtését, körzetesítését,mint pl. Zala megyében!) Havi rendszerességgel összejártunk, megbeszéltük a tennivalókat, szinkronban voltunk mi mindahányan. Mindig máshol volt a találkozónk.

Közben Kertán mentek, jöttek az igazgatók. **Süle Sanyi bácsi** nyugdíjba ment, ill. küldték a helyi vezetők. Jött **Tölgyesi Jóska** Nyírespusztáról, ahol összevont 8 osztályt tanított. Ő volt az EGY a sok közül, aki értette az „összevont műfajt” és jó véleménnyel volt a kamondi iskoláról. Sajnos csak két évig vezetett. Nem a saját hibájából. Veszprémbe ment igazgatónak, ledoktorált és az egyetemen tanít. Követte őt **Pontyos István, Bíró Jenő** és **Csapóné Göndics Zsuzsanna**.

Mindig jelen volt a feszültség a helyi vezetők és az iskola között.

Csak egy példát a saját „élményeim” közül: a helyi Szociális Otthonban elhunyt egy „tizenkilences veterán”.(A nevét míg élek, sosem felejttem el: Olajos Lajos.) Az akkori tanácselnök –Marton Lajos- hatalmával élve kirendelt volna az iskola tanulóival együtt a „társadalmi”temetésre. (Az utókor részére jelzem, hogy ez nem egyházi temetést jelentett.) Én ezt azzal utasítottam el, hogy az iskola tanulóinak az a dolga, hogy tanuljanak és ne dekorációnak használjuk őket, főleg ne a 6-9 éves gyerekeket. No lett ebből aztán csete-paté, meg évekig a pedagógusnapi jutalmazottak névsorából mindig kimaradtam.

Munkám elismertségét a kornak megfelelő számos kitüntetés, oklevél bizonyítja. Pl. Nagy László emlékérem, Pedagógus szolgálati emlékérem, Aranykoszorús KISZ-jelvény, A TIT(Tudományos Ismeretterjesztő Társulat) elismerő oklevele.

Mint a faluban élő egyetlen pedagógusnak szinte kötelezően kellett az akkori ifjúsági szervezettel, a KISZ-szel foglalkoznom. Nagyon sok estém ment rá, ezt mind a családomtól megvonva kellett tennem. Elértünk kisebb-nagyobb sikereket, de ezek csak mindig egy-egy fellángolás hozadékai voltak. Talán a legemlékezetesebb esemény az 1990-es március 15-ei ünnepség volt. Mindenki csak elismeréssel szólt róla. Volt 10 év kimaradás, és 2001-től (mint polgármester) rendeztünk ünnepélyeket. (Márc.15., Anyák napja, Falunap, Mikulás, Karácsony)

Családomról még annyit, hogy nagyobbik lányunk – Betti - elvégezte a Veszprémi Vegyipari Egyetemet, férjhez ment, két gyermekük van, Budapesten élnek.

1977-ben született meg Krisztina, akit ugyancsak én tanítottam meg az írás-olvasás tudományára, mint nővérét. Ő szintén Budapesten él és dolgozik. A Számviteli Főiskolán szerzett diplomát, adótanácsadással foglalkozik.

Születésének évében (1977) én a Pécsi Tanárképző Főiskolán fejeztem be tanulmányaimat, és kaptam tanári diplomát. Ekkor „illett” volna fizetésemet is a végzettségemhez alakítani, de az akkori igazgató (Pontyos István) pénzhíányra hivatkozva elutasította. A vezetők véleménye az volt, hogy én úgyis „sokat keresek”, van túlóráim, pótlékok...stb.

Jött Bíró Jenő igazgatónak, ő helyére tette elődje mulasztását. Ő is elment, ill. ajánlották neki egy új lehetőséget -jött Csapóné Göndics Zsuzsa az igazgatói székbe.

2001-ben mentem nyugdíjba 42 év szolgálat után. Ebből 32 évet tanítottam Kamondon. Átadtam az összevont 1-3 osztályt az akkor végzett, friss diplomás **Mátyás Annamáriának**. 2006-ig tanított itt, mivel elfogytak a gyerekek, 6-an maradtak. Az önkormányzat nem tudta felvállalni a majdnem 5 millió forint költséget az iskolára. Így a gyerekek Bobára és Kertára járnak. Anna a kertai iskolában kapott lehetőséget. Róla azt kell tudni, hogy gyökerei Kamondhoz kötik. Édesanyja innen származik, a kiskamondi Bódis családból. Édesapja pedig kertai.

Hogy tudjon lakni, mi kiköltöztünk az iskolai lakásból, megvettük a Fő utcai 41.sz.házat, ami eredetileg Somogyi Károly és szüleié volt. Kari eladta, Veszprémbe költözött, majd ők is továbbadták egy német állampolgárnak. Ő nem gondozta, de a megbízott sem sokat törődött vele. Állaga leromlott. Egy évet dolgoztam rajta, hogy lakni lehessen.

Gyermekeink egyre elfoglaltabbak lettek. Ritkán tudták felvállalni a hétfégi 5-6 órás utat, hogy meglátogassanak bennünket. Számunkra ugyancsak fárasztó volt már a hosszú utazás. Velük megbeszélve eladtuk házunkat és 2007-ben elköltöztünk hozzájuk közelebbre. Súlysápon találtunk megfelelő családi házat, amin nem kellett dolgoznom, hogy jobb legyen. (A faluról tudni kell, hogy nagyközség, városi rangra aspirál, és a település szülötte SZIRTES ÁDÁM színművész. A közlekedése kifogástalan, hiszen az elővárosi közlekedés előnyeit élvezi. Óránként van a Keleti pu-ra és vissza vonat, ezenkívül a Szolnoki vonatok is megállnak.) Rendszeres az autóbuszjárat is. Van itt falumúzeum, Grassalkovich-kastély, Moller-kastély, Sötér-kastély, Hevesy-kastély, Szent István-templom, Kisboldogasszony-templom.

25 évig vezettem a községi könyvtárat. A kiskamondi Jakab Jolántól vettem át, aki a kertai faüzembe ment könyvelőnek, majd annak a főkönyvelője lett. (Előtte a „Kinizsi tsz.” ügyeit intézte.) 1990 és 1994 között az első képviselőtestület tagja is voltam. Megelégettem és a következő választáson már nem jelöltettem magam. Nem a munka „futamított” meg, hanem a légkör.

2000-ben be is igazolódott, hogy gondok vannak. A képviselők felálltak és 2001. január 28-án új választásra került sor, ahol megválasztottak polgármesternek.

Az alakuló ülésen elhangzottakból idézek, melyben visszatekintek az eltelt 10 esztendőre.

„Az események itt zajlottak le szemünk előtt, mint egy színpadon, szerepre választott személyekkel. Az előadás kezdetén még volt taps, elismerés. Gyúltak fények, röppentek petárdák. Ezek rövid időre az eget beragyogták, s aztán kihűlve alábuktak. Volt közte idegen petárda is, mert volt pénz, de azok is kialudtak. Ezekre a villanásokra már kevesen emlékeznek.

Közben az előadások szereplői változtak: volt, ki elhagyta a színpadot, vagy az élet úgy hozta, hogy el kellett hagynia. Jöttek újak, de az előadások nem tudtak megújulni. A közönség már nem tapsolt, hanem morgott, hangoskodott. A szereplők összenéztek: Mitévők legyünk?

Értették a jelzést, nem folytatták az előadást. Jöttek újságírók, kik úgy lettek tájékoztatva: puccs történt. Csak elfelejtették, hogy demokráciában nem lehet ilyet végrehajtani! (Az a diktatórikus rendszerek jellemzője! Egy önkormányzat magát nem tudja megpuccsolni!) A közönség úgy gondolta, nem megy más színházba, inkább felkeres, megkér más vezetőt, szereplőket, és új arcokkal, új gondolatokkal értékes előadásokat tudnak tartani.”

2001-január 28-án választottak. Ekkor idéztem Széchenyi Istvántól egy mondatot:”A múltat megváltoztatni nem lehet, de okulni belőle annál inkább!”

Az új testület célul tűzte ki: VÁLTOZÁS, VÁLTOZTATÁS!

2 év megmutatta, hogy lehet újat alkotni, lehet eredményt felmutatni.

A 2002-es választáson újra megerősítést kaptam a polgármesteri szerepre. Ez a testület úgy sikeredett, hogy mindenben támogattak, s lett eredménye az a sok tízmilliós értékű beruházás, amely gazdagította a települést.

Álljon itt néhány:

- Megvalósult a gyerekek álma, lett JÁTSZÓTÉR !
- Lett energiatakarékos közvilágítás, fényt kapott „KÁNYAVÁR” is.(Az elmúlt 50 évben nem tudták az ott lakók ennek megvalósítását elérni.)
- A nagykamondi temetőt villamosítottuk, s a ravatalozóban elhelyeztünk egy 2 férőhelyes hűtőkoporsót.
- A Táncsics utcát aszfaltoztuk. Korábban sártenger volt, még a mentő sem tudott a betegért bemenni. Úgy kellett kézben kihozni, hogy tovább vihessék a kórházba.
- A Petőfi, a Kossuth utca felületkezelést kapott.
- A Fő utca templomot elkerülő szakaszát szintén aszfaltoztuk. Eddig itt is sártenger volt.
- Minden intézményünk (iskola, műv. ház, orvosi rendelő, iskola lakása) új nyílászárókat kapott.
- Gázt vezettünk az iskolába és a lakásba,orvosi rendelőbe.
- Orvosi rendelőt alakítottunk ki, mely a környék rendelői között is a legszebb lett!
- Önkormányzati hivatalt is létrehoztunk.
- A Művelődési házteljes padozatát kicseréltük,vizesblokkot építettünk bele. Az oldalfalak lambériaborítást kaptak.
- Az iskola „tornaszobájában” padozatot cseréltünk.
- A megszűnt posta helyén ingyenes internet lehetőséget hoztunk létre, közel 3 millió forintért.
- Létrehoztuk a segélyhívó rendszert. (15 egyedülálló személy kapott lehetőséget, hogy veszély esetén tudjon segítséget kérni.)

Mindezek mellett hozzájárultunk a körzeti iskola, óvoda fenntartásához, az orvosi ügyelet működtetéséhez, a tanulók ingyen tankönyvi juttatásához. A nyugdíjasoknak karácsonyi utalványt adott az önkormányzat, sőt kirándultunk Budapestre, megnéztük a Parlamentet. Voltunk Székesfehérváron, Tácon, Tésen a szélmalomoknál, Nagycenken, Sopronban.

A fentiek megvalósításához sok-sok pályázatot kellett készíteni. Ebben nagy segítségemre volt **Czirok Tiborné (Asbóth Bernadett)**, aki az önkormányzat és a közös jegyzőség dolgozója

Bernadett is tanítványom volt. Szorgalmával,éles eszével, jó eredménnyel végezte el a közgazdasági iskolát Pápán.

A képviselő testület tagjainak,

Tóth József alpolgármesternek

Vertetics Mártának, Szeiler Ferencnek, Czirok Józsefnek (közben Budapestre költözött) **Bogdán Sándornak** (aki a „Boglárka” néptáncsoport szervezője és vezetője) **Rostáné Csillag Rozáliának**, (ki köztisztviselő lett az önkormányzatnál és ezért megszűnt a képviselősége) ezúton mondok köszönetet.

Nagy szolgálatot tett **Nagyné Márkus Mariann, („Mókus”)** ki az intézmények takarítását végezte, és ellátta a hivatali szolgálati teendőit is. (Most is teszi a dolgát)

2001. augusztus 20-án volt a **MILLENIUMI** emlékünnepe. Erre az alkalomra a falunak ajándékként **EMLÉKOSZLOPOT** faragtam. (H.SzabóLajos:Milleneumi emlékek Veszprém megyében c.kiadványában is megtalálható.)

A művelődési ház és a volt tűzoltó szertár közé lett felállítva. (A szertárból lesz a „múzeum”). Az emlékoszlop talapzatát sok-sok kőből raktuk össze. A kövek emlékeztetnek arra, hogy községünk neve (szláv eredetű) kő, szírt. A két halom jelképezi északról Kiskamondot, délről Nagykamondot. Az oszlop felső motívuma jelképes korona, az ezeréves államiságunkra, az alatta lévő stilizált nap a földi létre,életre való utalás,a címer pedig falunk címere. A mélyen bevésített három évszám:

1000. államalapításunk éve,

1062. a krónikák szerint első bejegyzés a falu létezéséről,

2001. ezeréves államiságunkat jelenti. (Az oszlop állításának és az ünnepség éve.)

Az oszlop jobb oldalán a SOMLÓ-hegy képe a szőlőfűrttel, a kiskamondi emberek évszázadokkal ezelőtti megélhetését biztosította. A bal oldali halászháló hallal, a nagykamondiak kenyérkeresetére utal. (Ők a MARCAL folyóban halásztak.)

Íme az akkor elmondott ünnepi beszédem:

„Minden nép büszke saját múltjára. Visszaemlékezik a régi időkre, abból is inkább a szépre. Az idő folyamán a múlt egyre színesebb, érdekesebb lesz. Kevésbé fontos, hogy ebből mennyi is a valóság, mennyi az álom. Ami a fontos, mennyire ad erőt, mennyire érezzük örökségünknek, tudunk-e azonosulni vele, hogyan látjuk benne magunkat, a mai valóságunkat. A magyarság múltja sokféle módon él tovább. Az első évezredből nincsenek írásos emlékeink, míg a második évezred első századaiban is csak szóban terjedtek, egyik generáció adta az utána következőnek a magyarságunk múltjáról szóló emlékeztetéseket. Majd az írott szó őrizte meg számunkra – okulásul- népünk múltjának eseményeit, az elődök cselekedeteit.

A magyarság az első évezredben, itt ezen a helyen, a Kárpát-medencében tudott államot teremteni, míg mások az elődök közül mindannyian eltűntek.

Miért voltunk képesek új hazát teremteni?

Létrehozott egy hatalmi centralizációt, melyet a monda szerint vérszerződéssel erősített meg.- Ez a magyarság „megszületésének” ideje. Ez a hatalom volt képes megvédeni a külső erőkkal szemben a magyar népet.

A nagy fejedelmek: Géza, és a kereszténységben fia, ISTVÁN, minden erőt letörve elvezették a népet a római kereszténység útjára, azaz néppé formálták a magyarságot.

Amikor ezerben István koronát kapott a római pápától, a nyugat-európai államok elismerték a magyarságot, maguk közé tartozónak tekintették, és végleg letelepült népnek a Kárpát-medencében.

Szent István magát megvédeni tudó, erős, egységes államot alapított. Ettől az időtől kezdve Magyarország, része a keresztény Európának.

A második évezredben más népek is feltűntek Európa területén, próbálkoztak annak elfoglalásával. Nemzetünk első nagy tragédiája a tatárokkal vívott sikertelen harcunk MUHI mezején. De IV. BÉLA új hazát tudott alapítani. Ő a második honalapító, (Árpád az első.)

Rettentő nagy seregével indult meg a t ö r ö k Európa belseje felé. Kezdeti sikereink, melyet Hunyadi János, később fia, MÁTYÁS király vezetett, csak rövid időre tudta feltartani a törökök sokadalmát.

Nemzetünk életében 1526-ban, MOHÁCS mezején bekövetkezett a második nagy tragédia, és ezt követően 150 évig a törökök uralma. Magyarország nagy árat fizetett ezért.

Alig múlt el a török vész, a Habsburg királyi hatalom – a felszabadító jogán- tette rá kezét Magyarországra.

A RÁKÓCZI Ferenc vezette próbálkozások, a kezdeti sikerek ellenére elbuktak, mint ahogy a 19. század közepén elbukott a szabadságharc, majd ismét reménytelenség borult az országra. Népünk harmadik nagy tragédiája a szabadságharc leverése, az aradi kegyetlenség.

De a 20. század is hozott sok-sok szomorúságot, gyászt, bánatot, fájdalmat. Az első világháborúból vesztesként kivonult Magyarország elveszti területének több mint kétharmad részét, lakosságának kétharmadát. Ez a negyedik nagy tragédia népünk életében.

Néhány évtizeddel később Magyarország ismét belekerül az első világháborúnál is szörnyűbb katasztrófába, a második világháborúba, a vesztes oldalán.

Rossz oldalra kerülve nem tudtunk kiszabadulni a nagyhatalmak szorításából még az 1956-os véresen levert forradalom árán sem. Ismét nagy árat fizettünk.

A változást az egyik nagyhatalom (Szovjetunió) összeomlása hozta meg számunkra. Az 1980-as évek végén, a szovjet diktatúrából, a polgári társadalomba vezető, addig járatlan utat választotta népünk. Mily bölcs dolog volt, hogy nem következett be újabb tragédia!

Sikerült véráldozatok nélkül elindulni azon az úton,- amelyet SZENT ISTVÁN is megálmodott, a nyugati típusú társadalom felé, az európai országok közössége felé.

Igaz, lemondás, munkanélküliség, romló közérzet, létbizonytalanság a jellemzője ennek az útnak.

De a magyarság mindig abban különbözött másoktól, hogy tudott új lenni!

Teleki Pál mondja: „Mi sokfélék vagyunk, talán azért, mert a magyar nagyon tehetséges nemzet. Ne pazaroljuk ezt a tehetséget egymás ellen, hiábavaló dolgokra!”

Idézhetem Jókai Mór írónkat is, ki azt mondja „Közös bajok, közös szenvedések egymáshoz törnek bennünket, s végül meghódít mindenkit a közös remény egy közös jövő után!”

ISTEN áldása legyen rajtunk! „

2004. május elseje országunk életében nagyon fontos, jelentős esemény napja. Ekkor lettünk az **EURÓPAI UNIÓ** tagjai.

Május 2-án rendezett FALUNAPON ejtettünk szót eme nagyon fontos eseményről.

Az akkori ünnepi köszöntőm így hangzott:

„ Az Önkormányzat nevében szeretettel köszöntöm Önöket úgy is, mint kedves vendégeket, és úgy is, mint az EURÓPAI UNIÓ állampolgárait.

Az imént hallott zene, ennek a nagy közösségnek a himnusza, amely nem más, mint Beethoven IX. szimfóniájának ÖRÖMÓDÁJA. Nem ismeretlen Önök előtt az a kék zászló, amelyen kör alakban tizenkét aranyszínű, ötágú csillag ragyog. A tizenkettes szám a tökéletességet, a teljességet szimbolizálja.

Annak, hogy a tegnapi naptól uniós állampolgárok is vagyunk, története van.

Már Batsányi János is írta: „Múlnak esztendők, változnak az emberi dolgok, s változik ím Európa szemünk láttára, naponként.”

Új Magyarország, új Európa képe kezdett kialakulni mintegy ezer évvel ezelőtt, mikor I. István királyunk megalapította a magyar államot. Kelet felé terjedtek a kereszténység határai, nyugat felől erős, császári birodalom jött létre. Európa akkor sem volt egységes. Ebben a helyzetben kellett az új, magyar államnak eligazodnia, és függetlenségét megőriznie.

Szent István békés politikával igyekezett szomszédaival a jó viszonyt fenntartani anélkül, hogy feladta volna az ország függetlenségét. Az egységesülő Európa gondolata először nála érlelődött, majd későbbi korok gondolkodói, tudósai is álmodtak erről.

Igazából az európai egység gondolata a II. világháború után, az ellentétek leküzdésének jegyében fogant. Létrejöttek különböző szervezetek, melyek egyre több országot vonzottak magukhoz, s a tegnapi nappal 25 ország lett ennek a közösségnek a tagja. Ez a folyamat addig tart, míg meg nem valósul az Atlanti-óceántól az Ural-hegységig a földrajzilag is terjedő Európa egysége.

Ez a szövetség egy gazdasági és pénzügyi unió, melynek célja, hogy minden tagállamban növelje a jólétet, megteremtse a békét és stabilitást. Aki tagja, meg kell tartania az európai szabályokat, mely államra, egyes személyekre egyaránt vonatkozik, de nem kell senkinek

feladni nemzeti hovatartozását, hagyományait. A sokszínűséget meg kell őrizni, mert Európa ebből él. Kellett nekünk az Unió? IGEN! Ahogy nekünk szükségünk van Európára, ugyanígy Európának is szüksége van Magyarországra. Csodát azonban ne várjunk, mert a csodát csak mi tudjuk megteremteni! Uniós tagságunkkal kaptunk egy nagyon fontos jogot, a szabadságjogot, mely biztosítja az emberek szabad mozgását.

Még ugyan tipeg-topog ez a lehetőség, de mire már pénzünk is a közös fizetőeszköz, az EURO lesz, arra az ehhez hasonló akadályok el fognak tűnni, és ha nyelvek birtokában leszünk, akkor mondhatjuk, hogy megtaláltuk helyünket, valóban az európai népek nagy családjába tartozunk.

Arra kell törekednünk, hogy az újra egyesülés nyertesei legyünk, hogy mindannyian őszintén mondhassuk: hazaértünk Európába, Európa hazajött hozzánk.

A most 93 éves Habsburg Ottótól megkérdezték: Mi a hosszú élet titka? Aki így válaszolt: „Az élet olyan, mint a kerékpár, ha hajtjuk, előre jutunk, ha megáll, leesünk róla!” Hajtsuk mi is ezt a képzeletbeli kerékpárt, és ehhez kívánok mindnyájuknak jó egészséget és erőt további munkájukhoz!”

(2004. május. 2.)

A 2006. évi választáson már nem jelöltettem magam, pedig nagyon sokan kértek, bíztattak, hogy újra vállaljam a polgármesterséget. Ekkor már érlelődött bennem a gondolat, hogy keresnünk kell gyermekeink közelségét és egy időközi választás csak nehezíti az amúgy sem gazdag önkormányzat működését. Az utódom, aki nagy elánnal állt munkába, csak 3 hónapig bírta, lemondott. (Tar Sándor) Így aztán mégiscsak sor került egy időközi választásra. A jelentkezők közül **Asbóth Szabolcs** került a székbe. Ő született kamondi (kiskamondi), tudása, műveltsége (középiskolai történelemtanár, állás nélkül) alkalmassá teszi őt e pozíció betöltésére. Sok sikert kívánok munkájához!

Elköltözésünk előtti napokban nagyon sokan köszöntek el tőlünk. (Volt ki telefonon, levélben, személyesen mondott köszönetet.) A képviselőtestület is megköszönte az iskolai munkámat, és mind azt, amit polgármesterként tettem a faluért.

Kiegészítésül néhány dolgot még megemlítek időrendiséget nélkülözve.

- A milleniumi emlékünnepszég forgatókönyvéből részletek:

A Himnusz elhangzása után az akkori alpolgármester Ágh Sándor nyitotta meg az ünnepséget. Idézet a szövegből:” A tavalyi évben kezdődött el hazánkban az a milleniumi ünnepségsorozat, melynek keretében kaptak emléktáblát az ország különböző települései, városai, falvai, állítottak sok helyen emlékművet, hogy méltóképpen kifejezzék a szülőföldhöz, a Hazához való ragaszkodásukat és igaz magyarságukat.

Illik ide a Szózat néhány sora: ”Hazádnak rendületlenül
Légy híve, oh magyar.”

Ma 2001. augusztus 20-án, mintegy az utolsó pillanatban tesszük meg mi is kötelességünket, kinyilvánítjuk belső érzéseinket, bizonyításul, hogy ez a föld, melyen oly kegyetlen harcok, háborúk, éhínség, betegség pusztított az elmúlt évszázadokban, akkor is magyar volt, mindig is magyar tudott maradni.

Köszöntöm a kamondi képviselőtestület nevében:

- községünk minden lakóját,
- köszöntöm a meghívott kedves vendégeket,
- külön köszönöm Máдай Péter országgyűlési képviselőnek, hogy megtisztelte községünket e jeles napon,
- köszöntöm az egyházak képviselőit:
 - Rostáné Piri Magda evangélikus lelkészt (Boba)
 - Tóka János római katolikus plébános urat (Karakó)
 - Bódis Tamás református lelkész urat. (Csögle)
- köszöntöm mindazokat, akik hívás nélkül is részesei kívánnak lenni ünnepségünknek.

Hallgassuk meg Petőfi Sándor: Ismét magyar lett a magyar című versét, elmondja Vass Sándorné (Vertetics Márta) képviselőasszony.

(Ünnepi köszöntőjét elmondja Oláh Zoltán polgármester úr. A beszéd szövegét korábban ismertettem.)

A CELLDÖMÖLKI énekkar SÜLE FERENC karnagyúr vezetésével előadja a TEDEUM-ot. Máдай Péter országgyűlési képviselő mond köszöntőt. (A szöveget nem tudom mellékelni).

(Írásom közben hallottam a hírt, hogy Máдай Péter meghalt.)

Az emlékművet leleplezi M á d a i P é t e r és O l á h Z o l t á n.

A három egyház képviselői szentelnek és áldást osztanak.

Vörösmarty Mihály: HONSZERETET c. versét MÁTYÁS ANNAMÁRIA a kamondi tagiskola vezetője tolmácsolta.

ROSTA DIÁNA főiskolai hallgató Kosztolányi Dezső:ZÁSZLÓ c. versét mondta el.

Alpolgármester: „Az emlékhely létrehozásában résztvevőknek mondok köszönetet.”Egy ház, egy kő „meghirdetett akcióban résztvevőknek megköszönöm azt a sok-sok kis követ, melyből felépítettük a talapzatot.

„Külön megköszönöm O l á h Z o l t á n nyugdíjas tanár úrnak, jelenlegi polgármesterünknek, hogy az emlékoszlop a mai naptól itt állhat ezen a szent helyen. Köszönöm részéről az ajándékot! Ő így is ki akarta hűségét, ragaszkodását fejezni ahhoz a faluhoz, melyben 32 évet tanított, s 32 éven át oktatta, nevelte a falu gyerekeit.

Kérem, bárhog is alakul tovább az élete, gondoljon mindig szívesen erre a településre, hisz nemcsak egy faragott oszlopot hagy hátra, hanem sok-sok olyan embert, akit Ő indított el azon az úton, ahol tudást, emberséget, becsületet lehet megszerezni. Boldog nyugdíjas éveket kívánok neki!

-Énekkar: Szent Istvánt dicsőítő ének előadása.-

Megköszönöm S ü l e F e r e n c karnagyúrnak, hogy énekkarával hozzájárult ünnepségünk színesítéséhez, és Tulok Gabriella tanárnőnek, hogy táncos tanítványait elhozta hozzánk!

(Süle Ferenc karnagyúr, a celldömölki zeneiskola igazgatója volt hosszú évekig. A pápai tanítóképzőben osztálytársak voltunk!)

A Szózat elhangzása után az Ajka-Padragkút Néptáncgyűttes mutatta be táncait.

Néhány feljegyzés, ami érdekességnek számíthat:

1969. telén borzasztóan nagy tél volt. Mikulás előtti napon Jánosházára mentem vásárolni autóbusszal. Mire végeztem a tennivalóimmal, akkora hó hullt, hogy a busz már nem közlekedett. Szerencsére a „Taxis Lajcsi” (így hívták Jánosháza egyetlen magánfuvarozóját) hajlandó volt nagy rábeszélésre Warsava autójával hazaszállítani. De ő is csak az elágazóig vállalta a szállítást. Ott azonnal megfordulva indult is haza. Szilveszterkor aztán leszakadt az ég. Olyan viharosan hordta a szél az ömlő havat, hogy szinte mindent betemetett. Az iskola udvarára csak a kapu tetején, a hófúvason át lehetett bejutni. Életemben még annyi havat nem lapátoltam, mint akkor.

A gyerekeket a szüleik a hátukon hozták iskolába. Ők sem tudtak elmenni a munkahelyükre.

A kiskamondi Bódis Lajosék udvarát úgy megtömte hóval a vihar, hogy alagutat kellett ásniuk, hogy ki tudjanak menni az istállóig, hogy ellássák az állatokat. (Lidi mama –Levente nevű unokája nevezte így-volt a jószágigazgató. Szép kort élt meg!)

Volt eset, a kamondi iskolások nem tudtak hazajönni az iskolából, kertai szülőknél kaptak szállást.

Kenyeret is csak a tsz.nagy DUTRA traktorával tudtak hozni a faluba. Az is csak a földeken át tudott közlekedni, mert az utak járhatatlanok voltak.

Az iskolához nagy kert tartozik.(veteményes és szántó) Ezt megműveltük. 1983 május elején, a középiskolai ballagás napján szerettem volna felszántatni a kertet. Jött is a traktoros, Bódis Csaba. Az első fordulónál tovább nem jutott. Elsüllyedt. Hívott segítséget, az a traktor is ott maradt. Másnap reggel a harmadik mentette ki őket a fogságból. Úgy összetaposták a földet, hogy bizony nem minden termett abban az évben ott. Azóta is gyakran megemlegeti, ha találkozunk.

Három nyáron(1971-72-73) a kertai faüzembe mentem segédmunkásnak. Hatalmas farönköket szállítottunk csillével a „gatter”fűrész alá. Ide járt akkor Balogh Laci a celldömölki gimnázium tanára is dolgozni. Annyit tudtunk keresni az alatt az idő alatt, hogy meg tudtuk vásárolni belőle a téli tüzelőnket.(Fával fűtöttük a cserépkályhákat.)

Voltam a kertai ÁFÉSZ felügyelőbizottságának elnöke, az ajkai egyesülés után, tagja. A különböző kereskedelmi egységeket látogattuk ellenőrzési céllal. Én a kertai Nagy Imréné, Panni nénivel „tevékenykedtem”. Nagyon sok embert megismertem, a funkció megszűnése után is barátsággal üdvözöltük egymást.

Kamondhoz tartozik közigazgatásilag Károlyháza-pusztá. Az 1970-es népszámláláskor közel százan laktak itt. Az állami gazdaságban dolgoztak. Leépítés következtében a lakók elköltöztek, vagy kihaltak. A házakat lebontja egy osztrák vevő, aki kamionparkolót, benzinkutat és egyéb építményeket kíván létesíteni ott.(Számít a majd megépülő 8-as autótút előnyeire.)A nagy lendülettel hozzáfogott földmunkák alábbhagytak, valószínű,hogy az elképzelés nem fog megvalósulni.A kertai tsz-től a halastavat is megvette,horgászparadicsomot álmodott oda,megvásárolható faházakkal.

A Dabroka csárdában is van lakó. A csárdát a bérlő, majd a tulajdonos lakja. (Áfész tulajdon, majd eladásra került.)(Kovács Vince veszi meg, de a halála után más tulajdonába kerül.)

2004-ben a közös jegyzőségben jegyzőváltásra került sor. **Prépostné, Kocsi Mária** nyugdíjba ment. Egy szűk körű ünnepség keretében köszöntünk el tőle. (Karakószörcsökön

volt az esemény.) Nekem adatott a feladat,- polgármesterként - hogy szavakkal is tegyem ünnepibbé az eseményt:

„Kedves Marika!

Ma egy korszak zárult le „- írta Churchill egy barátjának nem éppen, örömteli alkalomból. Most, hogy elmegy, lezárul egy korszak a jegyzőség történetében is. Találkoztál tanácselnökökkel, polgármesterekkel, jöttek-mentek kormányok, miniszterek, miniszterelnökök. TE maradtál a pályán. Ismerted a hivatali munkát, a törvényeket, rendeleteket. Itt maradtál, mert komolyan vetted a köz szolgálatát.

Pál apostolt idézve: „ A jó harcát megharcoltad, a pályát megfutottad.” Köszönjük, hogy velünk voltál, s köszönjük, hogy segítettél nekünk, kezdő, tapasztalatlan polgármestereknek. Nem mondtad ki, de érződött a cselekedeteidből, hogy a köztisztviselő esztét a szíve irányítja. De legyen olyan jó az esze, hogy a szíve sohase tévedjen el.

A köz szolgálata szép feladat, melyet igyekeztél még szebben ellátni!

A hivatás az a rendkívüli kegyelem, amelynél sem nagyobb, sem nehezebb, sem boldogítóbb nincs.

Vergíliustól vettem az idézetet :”Míg tengerbe folyó ömlik,
Míg bércfalón árnyék körbeoson,
Míg csillagnyáj legelészik az égen,
Tiszteleted, és neved el nem enyészik...”

Gyűjtsd magad köré kedves unokáidat, mint a jó tyúkanyó a kiscsibéit, és az ő szépségük ragyogja be életed további napjait, s kívánom, hogy ez hosszú legyen Zsiga „tata” oldalán.”
(Nemrég kaptam a hírt, hogy Marika eladta a kertai házát, Devecserbe költözött és Zsiga meghalt.)

Nem világraszóló, de a faluban nagy szenzációs esküvője volt **Szedenics Beátának**. Otthonukból indulva harangzúgás közepette vonult a násznép a kulturházba, hogy ott köttessék meg a polgári esküvő. Gyönyörűen feldíszített terem várta a bevonulókat. Czirok Tiborné (Asbóth Bernadett) anyakönyvvezető eskette meg az ifjú párt. Az önkormányzat nevében én is köszöntöttem a fiatal házasokat, és adtam át az ajándékot részükre.

A köszöntő szövege:

„A hirtelen támadt szerelem, amely házasságot indít, igazgyöngy, gyémánt, drágakő, melyet a legnagyobb művész csiszolt, kincs, amelyet a szív legmélyén kell elrejtteni.

Szeretni okosan kell! A szerelem elvarázsolt, bódult állapot. Szeretni fenntartás nélkül lehet. De önmagát az ember soha ne adja fel. Ha csak a szerelem számít, mindent feladunk, függővé válni. Az ilyen kapcsolatok nem igazán jól végződnek.

A lelkünk és testünk között sok pici ablak van, és ezeken keresztül – ha nyitva vannak- áramlanak az érzések, ha csak félig vannak nyitva, alig tudnak átszivárogni. Csakis a szerelem képes egyetlen lökéssel kitárni ezeket a kis ablakokat, mint egy hirtelen széllelés.

Házasodni egészen biztosan kellemes dolog. A nők nem küzdenének azért, hogy megkérjék a kezüket. A férfiak meg nem strapálnák magukat, hogy elnyerjék egy hölgy bizalmát, kegyeit.

A mai házasulandók született romantikusok. Illúziókat kergetnek...

Most, hogy nézlek benneteket, fejembe ötlött: ha ti tudnátok, milyen gyorsan elmúlik ez a földönkívüli állapot! Jönnek a hétköznapiak. Bizony nagyon sok szeretet, türelem és még humor is kell a folytatáshoz. Tápláljátok hát szüntelenül házasságotok fáját szerelemmel és ragaszkodással, hogy minden évszakban örökké friss és zöld maradjon.

Helyeztetek egymáshoz való ragaszkodásokat alapkövét lelketek legbelső zugába, és ne engedjétek, hogy kedvezőtlen szelek kitépjenek onnan!

Éljetek oly harmonikusan, hogy életek mások számára példa legyen.

Éljetek tökéletes szeretetben, ragaszkodásban, egységben, boldogságban.

Csak abban a kapcsolatban kellemes az élet, ahol az okos szeretet királyol. Ahol SZÍV uraság felismeri, hogy ÉSZ kisasszony nélkül nem boldogulhat.

Ehhez kívánok jó egészséget és kérem Isten áldását e házasságra.”

(A násznép autóbusszal Ajkára utazott, ott volt az egyházi esküvő és a lakodalom. Ebből a házasságból született egy kisfiuk, de hamarosan elváltak.)

II.

Mindkét település, minden házában megfordultam. Az emberek, az életkörülményeik megismerése tulajdonképpen az 1970-es népszámláláskor kezdődött. Mint számlálóbiztos be kellett mennem minden házba, s a kötelező adatok megkérdezése közben volt lehetőség más dolgokról is szót ejteni. A további hasonló eseményeknek mindig résztvevője voltam. Kellett állatokat is összeírni. Ekkor is találkoztam a falu lakóival otthonukban. Iskolai tennivalóim közé tartozott a családlátogatás is. Így tanítványaim szüleit még jobban megismertem.

Azt szoktam mondani,” annyira ismerem minden házat, hogy tudom merre nyílik az ajtajuk, annyira ismerem a háztartásokat, hogy szinte tudom azt is, hogy mit főznek, mit esznek az emberek!”

A nagykamondi települést utcánként és házszerint járom végig, leírva, hogy kik lakták, mi történt velük, mi lett gyermekeik sorsa.

T Á N C S I C S U T C A

1. szám: C z i g l e r Irén a testvérével, Dezső bácsival lakja a házat, ki kovács mesterséget végzett élete folyamán. Hajadon, ill. nőtlen. A házban villany nem volt, petróleumlámpával világítottak. Dezső bácsi kézzel-lábbal tiltakozott a villanybevezetés ellen. Haláluk után, az új tulajdonosok vezették be. Amikor lett vezetékes ivóvíz, a vízóraaknát sem engedték, hogy a telkükre vezessék. Az örökösök eladták az ingatlant, a teljes kovácsműhely felszerelést. Egy népes családé lett a ház. Farkas Károly és családja vette birtokba.

2. szám: id. B o g n á r Józsefné lakott lányával, Somogyi Ferencnével (Irénke néni) és annak harmadik gyerekével, Lacival. A mama nagyon szeretett olvasni, tájékozott volt a mindennapi élet dolgaiban. Irén néni volt a nagykamondi tejbegyűjtő „csarnokos”, takarított az iskolában, orvosi rendelőben, kultúrházban, tanácsirodában. Többször kapott agyvérzést és korának az előrehaladta, gyerekeinek távolléte arra sarkallta, hogy a helyi szoc. otthonba menjen lakónak. Az otthon átköltöztetése után, Peremartonban halt meg, de a gyerekei apjuk mellé temették el a helyi temetőben. Ferenc „mindenki csak Tominak hívta” az Alföldön volt olajbányász, Kiskunmajsán telepedett le, alapított családot. Zsuzsa az ajkai üveggyárban dolgozott, olyan jól végezte az üveg csiszolását, hogy mint oktató tanította a tanulókat e szép mesterségre. Laci is „olajos” lett. Ő is az Alföldön lett honos. Járt Irakban is és végezték az olajos munkákat. A házat nem adták el, feljavították, és hétvégeken, nyári szünetekben a család nyaralójaként használják. Zsuzsa gyakrabban jön haza, szenvedélye a „pecázás” amire lehetőséget kínál a Marcal. (Ajkán lakik) 1967-ben született egy kisfia, Csabi. Amikor elvált férjétől, hazaköltöztek anyjukhoz. Csabi 2 évet Kamondon járt iskolába. Súlyos betegségben meghalt.

3. szám: V a r g a Ferenc lakott idős édesanyjával, ki hamarosan meghalt. Ferenc egyedül élt tovább. A magány rávette, hogy keressen magának párt. A szomszéd faluból, Karakóról vette feleségül Kekk Rozáliát (Rózsit). Született két gyermekük, Krisztina és Gyurka. Kriszta

szülész nő lett, Gyurka meg villanyszerelő. Az apa sokszor elmondta nekem, hogy miért olyan későn szánta rá magát a házasságra. Az édesanyja nagyon furcsa természetű asszony volt, s nem akarta kitenni párját a különböző veszekedéseknek. Az apa meghalt, Kriszta Budapesten él párjával, született 2 gyermeke. Az anyuka Gyurkával lakik a házukban.

4.szám: T a k á c s József, a felesége Mariska néni és lányuk Piroska laknak hárman. Jóska bácsi a tsz-ben kocsis. Nem vetette meg az italt, ha tehetné bizony rá-rá húzott a flaskákra. Felesége nagyon haragudott rá ezért. Piroska a szociális otthonban ápolónőként dolgozott, onnan is ment nyugdíjba. Nem sokáig élvezte, hamarosan meghalt. Nemsokára követte őt édesanyja is. Piroskának nem volt gyermeke, nem is ment férjhez.

5.szám: Z é h m a n n család háza. Ellus lakott az édesanyjával itt. Ő szellemi fogyatékos volt, anyja gondozta. Amikor ő meghalt, nővére, Irma néni hazaköltözött Budapestről, aki házvezetőnő volt Berek Katalin színművésznőnél. Ő lett Ellus gondviselője. Kevés juttatásért vállalták, hogy harangoznak a templomban, amikor szükséges volt. Imre nevű testvérük az italozás miatt elvált feleségétől és hazaköltözött. Egyik forró nyári napon a Marcalba ment fürödni, és ott szívinfarktus végzett vele. A szénát gyűjtő emberek találtak rá a vízben holtan. Irma néni úgy rendelkezett, hogy házukat az önkormányzatra hagyják, s ennek fejében őket eltemetteti. Mint polgármesternek kellett az örökség hivatalos ügyeit lebonyolítanom, elődöm félmunkát végzett ez ügyben. Mindegyikük a helyi temetőben lett eltemetve, ahogy a megállapodás szólt. Az önkormányzat nem tudott mit kezdeni az eléggé leromlott állagú épülettel, eladta. (Terdik Erika vásárolta meg.)

6.szám: C z i r o k Irma egyedül él hajadonként a házban. Testvére, Ferenc Veszprémben vasutas, ott is él családjával. Irma néni a tsz-ben dolgozik. Halála után a házat eladják és székesfehérváriak veszik meg hétvégi háznak. (A jó hírnevű Viniczai cukrász veszi meg.) Ők rendben tartják az ingatlant.

7.szám: P o ó s Sándor lakja feleségével (Tüskevárról származó Cseledi Panni, apja ott volt körzeti rendőr.) és egyetlen kisfiukkal, Sanyikával. Az apa a kertai Bakony Művekben dolgozik. Hamarosan eladják a házukat és megveszi Zeleni Józsefné iszkázi lakos, kinek a lánya Dr. Székelyhidy László kertai állatorvos felesége. Ők átalakítják a házat belülről. Kati is eladja és Devecserben vesz családi házat. Ő Ausztriában ápol idős házaspárt, bizonyára jó fizetségért. Az új tulajdonos ritkán van a házban. (Bordohányiné a tulajdonos.)

8.szám: K o v á c s Tibor egyedül lakik, aki nőtlen. A tsz-ben dolgozik gépszerelőként. Jól érti a szakmáját. A magány ráveszi, hogy párt keressen magának. Soltról hozott is asszonyt. Született egy kislányuk, Zsuzsanna, aki jóeszű gyerek, közgazdasági szakközépiskolát végzett, és Veszprémben dolgozik. Az apa meghalt, egy ideig ketten vannak, és a házukat eladják, Ajkán vesznek lakást és odaköltöznek. Zsuzska még hajadon. A ház új tulajdonosa Erdélyből származó Németországban élő Seres Julianna. Saját igényének megfelelően belső átalakítást végeztet. Évente 3-4 alkalommal jön 2-3 hétre. Van egy megbízottja, aki gondját viseli a teleknek, és egy másik pedig gondozza az örökül hagyott kutyát.

9.szám: B e n c z e István, a felesége (Magda néni) meg kisebbik lányuk, Marika lakják. Ők Ajkáról költöznek ide, ahol Pista bácsi bányász volt. Lányuk a Szoc.otthonban dolgozik ápolónőként. Férjhez megy és elköltözik otthonról. Magda néni is a Szoc.otthonban dolgozik takarítónőként. Innen megy nyugdíjba. Sok állatot tartanak, amivel kiegészítik nyugdíjukat.

10.szám: J a k a b Vendel, (a nagybáty) és Jakab Irma lakják. Vendel bácsi nőtlen, nyugdíjas, Irma hajadon, a tsz-ben dolgozik. Előbb a báty, aztán Irma hal meg. A házat eladják, aztán hamarosan új gazdája lesz, "kertaljai" Kovács László és felesége (a kiskamondi Topár Piroska) meg a kisfiúk, Lacika. A Kovács nagymama is ideköltözik, miután férje meghal. Laci a tsz-ben traktoros, miután a gazdaság megszűnik, a betonüzembe megy dolgozni. Fiuk vendéglátós lesz, a kiskamondi régi ÁFÉSZ kocsmát bérli és vezeti. Piroska a Szoc.otthonban dolgozik adminisztrátorként. A gimnáziumot elvégezte.

11.szám: Z s i d ó Menyhért, a felesége (Mariska néni) és az öreg édesapa (József bácsi) lakik velük, ki hamarosan meghal. Menyhért hajdanán polgári iskolát járt Jánosházán. A tsz-ben raktárosként dolgozik. Gyermeük nincs. Előbb felesége hal meg, majd jó pár év múlva követi őt. A ház üresen áll, a nemeskeresztúri Zimonyi Jóska és Laci öröklék, édesanyjuk Menyhért bácsi testvére.

12.szám: S á m s o n Ferenc, a felesége (Vilma néni) és Ágnes lakják. Feri bácsi a tsz-ben kocsis, takarmányos. Sokáig dolgozik, szép kort élt meg. (90 fölött halt meg. Édesapja is, a Ferenc bácsi, hasonló kort élt.) Ági továbbtanul, Veszprémben dolgozik. Férjhez megy és 2 gyermeke születik. Vilma néni télre elvonul Ágneshez, tavasszal hazajön gondozni a sok-sok virágot. Fiuk, Árpi is Veszprémben él családjával, ott is dolgozik.

13.szám: id. K e k k Imre, a felesége (Bözszi néni) és Imi fiúk lakják. Imre a bolt és kocsmavezetője. Édesapja besegít neki, főleg a kocsmában. Ehhez ért, mivel a háború (2.világháború) előtt, az államosításig saját kocsmája volt a lakóházukban. Az üzlet ÁFÉSZ tulajdonban volt. Hetente 2-szer hoztak kenyeret odakerülésünkkor. Hentesárút csak néha-néha lehetett kapni. Eljártunk Jánosházára, -akkor még volt buszközlekedés- élelemért. Tanácsulésen sokszor hangot adtam e lehetetlen állapotnak. Történt némi változás, de nem az igazi. A szülők meghaltak, Imi egyedül maradt. Állását feladta és Budapestre költözött, ott talált magának párt. Gyermeük nincs. A ház üresen áll, Imre jön haza a környezetet rendbe tenni. A bolt magánkézbe került. Változott az áruellátás. Van naponta friss kenyér, és még ami szükséges. Az id. Imre bácsi megjárta az első világháborút. Ellátóként tevékenykedett. (élelmiszerszállítás volt a dolga.) Számomra ismeretlen személy készített vele interjút, aki azokról az élményeiről kérdezte, amelyekben része volt a háborúban. Lehet kutatni e témában!

(Az utca sarkán volt egy használaton kívüli jégverem és egy buszvárónak használt építmény. Ezek elbontásra kerültek. Most ott van az áramszekrény, amely a temetőhöz szolgáltat áramot.)

14.szám: Dr. D é n e s György budapesti lakos a Czigler házzal szemben vásárolja meg az önkormányzattól azt a területet, melyre hétvégi házat, nyaralót épít. Főleg nyaranta jönnek ide, majd eladják egy osztrák tulajdonosnak. Ő nem sokat törődik az épülettel és környezetével. Pedig értékes építmény, kár elhanyagolni.

FŐ UTCA

1.szám: L o v a s i István, a felesége (Szalontai Katalin) lakják. Pista katona, Kati első gyermekével áldott állapotban. Három gyermek születik: István, Edit, János. Pisti a veszprémi vegyiparban érettségizik. Katonasága után a Vám és Pénzügyőrségnél tud elhelyezkedni. Megházasodik, fia születik. Ajkán laknak. Szenvedélye a labdarúgás, aktívan üzi is, majd játékvezetői vizsgát tesz, és mérkőzéseket vezet.

Edit férjhez megy. Két gyermeke születik, Ajkán laknak. Elválnak és Tüskevára költözik két gyerekével. Jancsi hentes szakmát tanul, nem sokáig tevékenykedik benne. Jánosházára jár

dolgozni egy külföldi érdekeltségű üzembe. Apjuk a halála előtt a betonüzemben dolgozik darukezelőként. Édesanyjával marad Jancsi, aki nőtlen.

2.szám: özv. S á m s o n Istvánné (Matild néni) egyedül lakik. Egy leánya Kemenespálfára ment férjhez. Férje Jánosházán állomásfőnök. 2 gyermeke született. Matild néni halála után eladják a házat, erdélyi származású magyarok veszik meg. Át szándékoztak alakítani, télen a teteje beomlott, aztán szétrombolják. A telek gazdátlan, a gaz veri fel minden évben.

3.szám: B r u m b a u e r János agrármérnök, a felesége és kislányuk, Brigitta laknak a tsz. szolgálati lakásában. Jancsi a helyi Kinizsi tsz. agronómusa, a kertai egyesülés után nem kapja meg a főmezőgazdász címet,elköltözik Fejér megyébe, Mezőkomáromba. Itt megkapja a vezetés lehetőségét. Jó szakember. Móri származású, akárcsak felesége. Még itt születik kislányuk, Anikó. Az utolsó hír róluk, hogy Jancsi meghalt. A házba költözik Molnár Sándor, a felesége és két gyermekük, Sándor és Erzsí. Ágazatvezető a közös gazdaságban. A fiúk szobafestőnek tanul, Erzsike a gimnázium után gyógyszerészasszisztensnek képezi magát és a jánosházi patikában talál lehetőséget. Kertán építkezik férjével, Horváth Jósikával, (Jocóval)ki kamondi származású. Apjuk meghal. A ház megüresedik. Iszkázról költözik be Orosz László a feleségével és két gyermekével,Norbival és Gabriellával. Az apa a tsz-ben gépkocsivezető. A tsz. bomlása után több munkahelyen dolgozik. Márti, a feleség hirtelen meghal, hárman maradnak. Norbi (Nonó) pincérnek tanul, Gabó fodrász lett.

4.szám: S z a b ó Károly,a felesége Bözsi néni és fiuk Ernő bácsi lakják. A szülők halála után Ernő bácsi egyedül marad. Fafűrészszelőként dolgozik, nyugdíjba megy. 2007-_ben a szoc.otthonba kerül. Gyermeke nincs, nem nősült meg. Édes testvére Budapesten lakik, féltestvére Somlójenőn. (A szülők mindegyike özvegyen kötött házasságot. Közös gyermekük nem lett.)Ernő bácsi orosz hadifogságban tölt el hosszabb időt.Elmondása szerint,szerencséjére még időben hazakerült,mert betegségében ott lelte volna halálát.

5.szám: V a r g a Gábor,a felesége, Roza néni laknak ketten. Imre fiuk és Mariska lányuk Budapestre költöztek. Ott dolgoztak. Imre bácsi kiskamondi lányt vett feleségül, egy lányuk született, Viola. Óvónő lett. Anyja is, ő is mellrákban halnak meg. Imre bácsi keres magának párt. A szüleik halála után a két testvére lett a ház. Hazajárnak a telket gondozni, veteményesük is van. A terményt viszik haza. Ők is elhalnak. A második feleség gyermekeié lesz a tulajdon. Nyaraló céljára használják.

6.szám: Az iskola épülete szolgálati lakással. Elődeim: Tyápai Jenő igazgató úr , Orbán Gábor ig.úr, majd mi lakjuk, Oláh Zoltán iskolavezető.

7.szám: S á m s o n Ferenc, a felesége, Róza néni lakják. Velük van a kisebbik fiuk József (Szepe) és családja. Két lányuk van, Éva és Kinga. Ők átköltözik a Fő u.38. sz.házba, onnét viszont ideköltözik Mórocz Miklós és felesége Ilonka néni (Sámson Ilona) Ferenc bácsiék lánya.

Ők viselik gondját az idős szülőknek. Miklós a kertai közös tanács titkára, majd pénzügyi szakembere.

Az idős szülők halála után ketten maradnak, gyermekük nincs. Ilonka néni is szép kort élt meg, mint szülei. 90 fölött van, amikor meghal. Miklós egyedül van, majd talál magának egy régi falubelijét (Bobait),aki rendben tartja a háztartást. (Amikor mi elköltözzük ő 79 éves ekkor.)

8.szám: üres telek. (A Sámson családé.)

9.szám: D a n i c s Gáspár lakja egyedül. Elmondása szerint „kriminális”anyja miatt nem nősült meg. Egy lánytestvére van, aki Csömörön lakik családjával. Dolgos, szorgalmas ember. Nyugdíjas már, de tart állatokat. Van tehene, apró jószágok. Nagyon sokat olvasott. Mint könyvtáros, nagyon sok könyvet kölcsönöztem ki részére. Volt saját kis könyvtára is, de azokat már „agyonolvasta.”Baleset érte, és már ezután nem nagyon tudott dolgozni. Állatait eladta.(A 8-as úton kerékpározott és egy autó ütötte el.)

Nem emiatt hal meg. A házat testvére értékesíti. Ferenczi Árpád,majd Kotecz József jánosházi veszi meg. Vele lakik a kiskamondi megözvegyült Sággy Gyuláné, Bözsi. Ő szívelégtelenségben meghal. József addig sem vetette meg az italt, de párja halála után még alaposabban hozzáfogott. Eladja a ház értékeit, és nyugdíját is leereszti a torkán. Ez okozza halálát is. (2 nap után az ágya mellett találjuk holtan egy fél üveg bor társaságában.) Mint polgármester, Jánosházára temettettem el édesanyja kriptájába.(Hamvasztva lett.) Dukában élő testvérének fia öröklí a házat, ő eladja, kifizeti a vételárból az önkormányzatnak a temetkezés költségeit. Kemenespálfai Bogdán Tibor veszi meg, és 4 gyermekével költözik bele. A feleség elhagyta a családot. Az anya visszaszerzi a gyerekeket, a fiú apjával marad.

10.szám: M o l n á r László, a felesége,(Eliz néni) és 3 gyerekük, György, Ferenc, és Péter laknak itt. Laci bácsi a tsz-ben dolgozik, onnét megy nyugdíjba. Otthon is gazdálkodnak. Sok állatot tartanak. A fiuk tanulnak, kereskedő, hentes és gépésztechnikus lesz belőlük. Mindegyikük megnősül, elköltöznék hazulról. Laci Bácsi 2006-ban meghal, anyjuk egyedül maradt. A fiuk hazajárnak, rendben tartják a házat és környékét. Mindegyik szorgalmas, apjuktól örökölték ezt a jó tulajdonságukat.

11. szám: id. S á m s o n Boldizsár, a felesége, Aranka néni és egy fiuk, Boldizsár, (Dódi) lakják. A házat átépítik, ill. az első részt újra készítik. Az apa a tsz-ben brigádvezető, Dódi traktoros. Megnősül, Kiscsöszről hoz feleséget.(Szabó Magdolna) Születik 2 gyermekük, Magdi és Csaba. A lányuk ápolónő lett a szoc.otthonban és férjhez megy a kiskamondi Somogyi Dezsőhöz,Csabi pincérnek tanul szakközépiskolában, ő is megnősül, feleségül veszi Guba Annamáriát, aki szüleivel Erdélyből költözik ide a 90-es évek elején. Születik egy lányuk.

12. szám: S á m s o n Gábor, a felesége, Bözsi néni, fiuk, Tamás lakják. Ez „ösi” ház, itt lakik, de külön, Sámson Emma. A régít elbontják, és újat építenek helyette. Emma néni átköltözik az utca túloldalára, a Fő u.39-be, Piros Endréékhez. Endre bácsi a szíve választotta, és godozza annak édesanyját. Tamás ipari tanuló, testvére, aki már nincs itthon, a kútfúró szakmában dolgozik. Ő megnősül, Győr mellett építkezik.(Apjuk lovaskocsival visz Kamondról kavicsot az építkezéshez.) Tamás nőtlen, nincs gyereke. Portás, kazánfűtő a betonüzemben. Nyugdíjazzák betegsége miatt. Testvére is meghal. Ő van egyedül a nagy házban. Nevére veszi volt albérlőjének született kisfiát. (Az apa nem ő!!)

13.szám: Tejcsarnok. Üzemel, hisz ide hordják a tehéntartó gazdák a tejet és viszik tovább Gógánfára, a feldolgozóba. Irénke néni (Somogyi Ferencné Táncsics u.2-ben lakik) a csarnokos. A háztájiban nagyon sok állatot tartanak, talán még 150 db-ot is hajtanak a legelőre. Egyre fogy, a csarnok megszűnik. Az önkormányzat raktárnak használja.

14.szám: S á m s o n Imréné, Annus néni. Egyedül van, 2 lánya Ajkán élnek családjukkal. Halála után Marika, és férje, Móricz József veszik gondjaiba a házat. Átépítik azzal a szándékkal, hogy nyugdíjazásuk után hazaköltöznek.

15.szám: P i r o s Lénárd és felesége, Vilma néni laknak ketten. A tsz-ben dolgozik, tart állatokat. Haláluk után egyetlen leányuk kisebbik fia költözik bele a családjával. Imi eleinte gépkocsivezető, majd vállalkozó lett. Gazdálkodik, állatokat tart. Felesége iszkázi, Bella Zsuzsanna.3 gyerekük születik. Építkeznek a „kertalatt”. Ezt az ősi házat a Táncsics utcába költöző család egyik lánya veszi meg és költözik be negyed magával. Harmadik gyerek is születik Barbinak. (Farkas Barbara)

16.szám: M o l n á r Gézáné, Ilona néni egyedül lakik. Férje meghalt. Leánya hazaköltözik fiukkal az édesanyjához, itt jár iskolába Ferike, az unoka, majd visszaköltöznek Zalaszentgrótra és viszik magukkal anyjukat. A ház üres lett, és eladják. Fábián János, a felesége, (Manci néni) és Katalin lakják a vétel után. Kati is férjhez megy a kertai Szabó Imréhez és elköltözik Veszprémbe. Ő könyvelői férje vállalkozását. Ért hozzá, Pápán végezte a közgazdasági szakközépiskolát. Két gyermekük született.

17.szám:üres telek.

18.szám: Á g h József és a felesége, Ágnes néni, ketten laknak. Fiuk, Viktor (Győző) jár haza a kert alól szüleihez. Jóska bácsi halála után Ágnes néni egyedül maradt. Fiával egy reggelizés közben történik a haláleset. Hamarosan követi őt édesanyja is. Üresen marad a ház, a jánosházi Barát József veszi meg. Hamarosan túladsz rajta és egy német állampolgárságú magyar vásárolja meg, Kovács János, kinek testvére Kiskamondon a Sarkadi Lászlóné. (Iszkázi származásúak)A házat komfortosítják és nyugdíjasként élik életüket,s közben egyik kis leányunokájukat ők nevelik. (Serin)

19.szám: özv. J a k a b Dezsőné és lánya Margit (Manci) laknak ketten. A szoc. otthonban ápolónő. Férjhez ment a kiskamondi Asbóth Sándorhoz. Született egy kislányuk, Bernadett, ki a pápai közgazdaságiban érettségizett és lett a körjegyzőség dolgozója. Férjhez ment a kiskamondi Czirok Tiborhoz. Született Eszter és 2005-ben kisfiuk, Benedek. Tibi a MÁV-nál dolgozik, mozdonyvezető. Bernadett a GYES mellett tanul, felsőfokú képesítést kíván megszerezni. Anyukája 2007-ben nyugdíjba ment, és ő sokat átvállal tőle a gyerekek felügyeletéből.

Az apa Kovács mesterséget tanult. A tsz-ben gyakorolta is . A felbomlás után munkanélküli lett,majd a faüzemben talál magának munkát.

20.szám:A Piros család ősi háza. A károlyházi Szabó István veszi meg, elbontják és újat építenek. Pista bácsi a tsz-ben traktoros, Bözsi néni pár évig kézbesítő a postánál. Két gyermekük van. Lányuk, Erzsi férjhez ment és Ajkára költöztek, fiuk, Pisti is megnősül, két lányuk született. Adorjánháza költözik feleségével. 2006-ban Pista bácsi meghal, felesége egyedül maradt.

21.szám: H o r v á t h Gyula („Ügyvéd Gyula”) a feleségével laknak ketten. Gyermekük nincs. Ajkára jár a timföldgyárba dolgozni. Laboratóriumi kisegítő.(Az 1970-es népszámláláskor azt íratta be foglalkozásának:”árumintavételi” ellenőr. Nagyon szegényesen élnek. A szoc.otthonba mennek lakónak. Haláluk után az örökös eladja a házukat, jelenleg Orsós Sándor tulajdona.

22.szám: özv. S á m s o n Józsefné, Teri néni (Ser Teréz, Karakóról származik)él lányával, Annával. (Annuska) A tsz-be jár dolgozni,lánya meg Devecserbe a gimnáziumba. Érettségi után felvételizik a közgazdasági egyetemre. Sikeresen elvégzi.(nagyon értelmes,okos lány)Férjhez ment,született 2 gyereke. Ledoktorált. Budapesten laknak. Anyját is magához

veszi, 2007-ben hal meg. Eladják a házat és Faddi Ferenc költözik bele két lányával. Feri Jánosházán dolgozik.

23.szám: B a r á t h István és családja lakja. Kevésbé ismertem őket, mert hamarosan elköltöztek Ajkára és Bódis Ferenc veszi meg, aki a tsz-ben dolgozik. Hamarosan ő is meghal, miután átépítették a házat. Anyjával maradt Attila. Az anya a kertai üzemekben talál munkát. Ott ismerkedik meg párjával és elköltözik Iszkázra. Attila marad feleségével és két fiával a házban. Elválnak, egyedül marad. Dolgozott, mint vonatkalauz, s most jelenleg Jánosházára jár az egyik ipari üzembe.

24.szám: S z a b ó István a feleségével, Ilona nénivel és fiukkal, Miklóssal laknak. Ő Dabrókán a garázsban hal meg, mert elaludt autójában. (Járt a motor és a garázs ajtaja be volt csukva.) (1969)
Mindketten meghalnak, és a házat lányuk eladja. Tarr Sándor földmérő veszi meg. Alakít rajta. (Ő volt 3 hónapig polgármester.)

25.szám: J a k a b Károly (Hosszi Jakab), a felesége (Margit), fiuk Karcsi és lányuk, Ildikó laknak a házban. Az apa a tsz-ben dolgozik. A nyugdíját nem élvezi, mert meghalt. A fiú kertészetet, Ildi eladó szakmát tanul. Karcsi a vasúton dolgozik raktárosként. Megnősült, bobai lányt vesz feleségül. Gyermeük nem született. Ildi Veszprémben lakott férjével és 2 gyerekével. Megbetegszik, a férje elhagyja, ő pedig intézetbe kerül. Karcsi hazaköltözik anyjához, mert ő sem tartja a kapcsolatot feleségével.

26.szám: S z ü c s József, a felesége Piros Éva (Lenárd bácsiék lánya), meg két fiuk, József (Bózsai) és Imre (Imi) laknak a házban. Az apa az állatforgalminál, a biztosítóknál, végül a kertai betonüzemben dolgozik csoportvezetőként. Bózsai Székesfehérváron tanul a földmérési szakközépiskolában. Keszthelyre megy dolgozni, ott is telepedik le a családi örökségül kapott nyaralóban. Bővítik, megnősül, születik egy kislányuk. Felesége pedagógus. Imiről már írtam a Fő u.15. számú ház kapcsán. Az apjuk meghal, anyjuk egyedül marad a nagy házban. Sokszor meglátogatták illetéktelenek és nagy értékeket vittek el. Nem lettek meg a tolvajok.

27.szám: C s ó k a József és felesége lakják. Nagyon idősek, elköltöznek Elemér fiukhoz, aki agrármérnök. A házat eladják, és megveszi a kiskamondi Fodor Dezső a feleségével. Nekik gyerekük nincs. A tsz-ben brigádvezető Dezső bácsi. Tart állatokat. Egyik nyáron villámcsapás miatt leég a gazdasági épület. Újra építi és folytatja az állattartást. Felesége (Baráth Irén) meghal, ő pedig a szoc.otthonba megy. Halála után eladásra kerül a ház. A mostani lakója Nagy Lajos. Vizesblokkot alakít ki a lakásban. Magához veszi anyját, ő is elhal, egyedül marad. A felesége korábban elvált tőle. Egyik lánya, ki Sárváron lakik, szokta meglátogatni.

28.szám: D a n i c s István, a felesége (Annus néni) és fiuk József lakják. Pista bácsi nem tud dolgozni szívbetegsége miatt. Hamarosan meghal. Annus néni a tsz-ben dolgozik. Józsi esztergályosnak tanult. A kertai betonüzemben dolgozik szakmájában. Leszállékolják hasonló betegség miatt, mint ami apjának volt. Megnősül, elveszi első szerelmét a kiskamondi Szabó Rozáliát (Rozikát), kinek férje, (Németh Vilmos) meghalt. Születik Dávid, közös gyermekük. Annus néni is meghal, a házat egy idő után eladják. Megveszi Békéscsabáról ideköltöző Kovács Istvánné. Fiával lakja.

29.szám: üres telek. (Danics Gáspár tulajdona. Megveszi Nagy Zoltán gazdálkodó)

30.szám: Z s i d ó József, a felesége, és lányuk, Ilonka lakják. A szülők elég idősek, elhalnak, egyedül marad Ilonka néni. Hajadon, gyermeke nincs. A tsz-be járt dolgozni. Onnan ment nyugdíjba. Nagyon vallásos, rendszeresen jár templomba és a szülei sírjához még télen is kijár a temetőbe. Unokatestvérét, Zsidó Menyhértet gondolja, miután a felesége meghalt.

31.szám: H o r v á t h Károly és felesége Czigler Mária (Mici néni) laknak ketten. A férj az útfenntartónál dolgozik, onnan megy nyugdíjba. Hamarosan meghal, Mici néni egyedül marad. Magához veszi lánytestvérének fiát, Szeiler Ferencet, aki lesz a gondviselője és az örököse. (Férfi a nagyapja nevelte, míg élt) Férfi szakmát tanult, dolgozott a kertai Bakonyművekben. A felszámolás után közmunkás az önkormányzatnál, majd a jánosházi üzemek indulásakor ott vállalt munkát. (SETON) 2001-ben képviselő lett, azóta is ellátja ezt a feladatot. Ő a sportkör vezetője is. Jó a szervezőkészsége. (KISZ-titkár is volt sokáig)

32.szám: J a k a b Gábor, az édesanyja, a felesége, Tóth Irén, meg a négy gyerek, Laci, Gabi, Andrea és Mónika. Mindegyik szakmát tanul. Laci lakatos a Bakony Művekben Kertán, Gabi (Öcsi) kőműves lett. Jelenleg az önkormányzatnál közmunkás, Andi üvegcsiszoló lett Ajkán. Férjhez ment, Celldömölkön lakik férjével és két lányával. Mónika ápolónő a szoc.otthonban. Feleségül veszi a kiskamondi Asbóth Zsolt. Két lánya születik. A fiuk nem házasodtak meg. Laci hirtelen meghal. Az édesapa a betonüzemben dolgozott. Nagyon szorgalmas ember volt. Ezen felül saját kis gazdasága is volt. A nyugdíjat sajnos nem élvezhette. Hamar elhalt. Az anya a kertai fa és betonüzembe megy takarítani. Nyugdíjas. (A nagymama még fia halála előtt meghal.)

33.szám: id. S z a b ó József, a felesége, Zsigmond Anna, (Annus néni) a fiuk József (Bócsi) a családjával. (Gércey Ilona, a felesége). Gyerekei: Rita és József (Öcsi). Az apánál maradnak a gyerekek a szülők válása után. A nagymama viseli gondjukat. Bócsi a kertai Bakonyművekben vezető beosztású. A felszámolás után a megüresedő kamondi szoc.otthon vezetői posztját pályázza meg. Ő lett az intézet vezetője. Jelenleg is az. (Elődje Rédey Béla). Rita érettségizik, most jár főiskolára. Közben születik egy kislánya. Öcsi Svédországba települ. Magyar származású feleséget talál magának. (A hölgy édesapja kamondról ment 56-ban Svédországba.) Születik 3 gyermekük. Évente látogatnak haza. Bócsi 1990-től 2000-ig a falu polgármestere.

34.szám: id. N a g y Zoltán, a felesége, Piros Mária, és gyermekeik, Mária, Anna és Zoltán lakják a házat. Az apa a tsz-ben fogatos. Innen megy nyugdíjba. Ő heteyi származású. A 2.világháborúban orosz hadifogoly és elég jól megtanulja a nyelvet. A tsz-be látogató szovjeteknek tudott tolmácsolni. A lányok férjhez mentek. Zoltán lakik a szülői házban, feleségével és két gyermekével. (Balázs és Zsuzsanna.) Ők viselik gondját a két szülőnek. Elhalnak, Zoltán gazdálkodó lett, miután megszűnt munkaviszonya Kertán a Bakony művekben. Növény és állattartással foglalkozik. A kárpótlás során visszakapott apai, anyai örökségen gazdálkodott kezdetben, majd vett és bérlet területet. Balázs gépészetet tanul felsőfokon, Zsuzska pedig textilszakmát szintén főiskolán.

35.szám: B e l l a Etelka lakja idős édesanyjával. Etelka néni hajadon, a szoc.otthonban szakács. Nyugdíjba ment. Otthon ügyesen varr. Anyja halála után eladja a házat és Sümegre telepedik. Ott lakik testvére, (Márika) három gyermekével. A kislányából, Zoób Katalinból híres ruhatervező lett.

A fiai is felsőfokon képezték magukat.

Az új tulajdonosok Elekes Ernő és felesége, Annus néni, meg Téglás Sándor és családja. Az ő felesége az anya első férjétől való, aki a 2. világháborúban halt meg. Van egy fiuk, Sándor. (Sanyika) Az idősek a tsz-ben dolgoznak. Ernő bácsi otthon saját kis gazdaságot is vezet, és még a cipész szakmát is bírja. Az idősebbik Sándor eredetileg pénzügyőr volt, majd a kertai betonüzemben kazánfűtő. Fiuk megházasodik, sok a konfliktus a szülők és közöttük az italozás miatt. Az apa öngyilkos lett. Magdussal maradnak a gyerekek. A konfliktusok tovább mélyülnek, Sanyika e miatt börtönbe is került. (Édesanyját gyakran bántalmazta.) Egy lányuk született. Az ifjabb Sándor felesége óvónő a kertai ovodában, de elküldik italozás miatt.

36.szám: B e l l a Ágoston, és felesége Gizella néni, meg a kisebbik fiuk László a családjával. (Felesége: Elíz, gyerekei: Laci és Gusztáv.) Ágoston bácsi a tsz-ben fogatos. Nagyon értett a lovakhoz, a gazdálkodáshoz, hiszen volt a tsz. szervezés előtt saját gazdaságuk. Nagyon vallásos ember volt, ő orgonált a templomban vasár- és ünnepnapokon. László fiuk állatfelvásárló az állami vállalatnál, majd biztosítási ügynök. A szülők halála után eladják a házukat, és Pápára költöznek. Nagyobbik fiú hentesnek tanult. Gusztai pincér lett. Ők is megházasodnak, születnek gyermekeik. A házat egy osztrák állampolgár, bécsi matematika professzor asszony veszi meg. Átalakítja, átépítteti. A falu egyetlen napenergiával fűtött háza lett belőle. Hétvégi háznak használja. (Prof. dr. Bádea Claudia az új tulajdonos neve.)

37.szám: N é m e t h Ferenc, a felesége Sámson Irma, és gyerekeik Vilmos, László és Mária. Az apa a tsz-ben dolgozik. Otthon is tartanak állatokat. (szarvasmarhát) A fiuk vasas szakmát tanulnak.

Vilmos kiskamondon talál feleséget. (Szabó Rozáliát, Rozikát.) Elköltözik otthonról, építenek kiskamondon új családi házat. Két gyerekük született, Balázs és Nikoletta. Mindegyikük szakmát tanul, házasodnak és születik gyermekük is. Nem laknak otthon. Közben apjuk meghalt. Anyjukat feleségül vette Danics József, lesz egy gyermekük, Dávid. Marika a szoc. otthonban takarítónőként dolgozik. Őt feleségül vette a kiskamondi Szedenics László szobafestő. Szakmája mellett sokat dolgozik, sajnos az italt sem vetette meg. Két lányuk született, Beáta és Éva. Apjuk meghalt, anyjuknak lett egy másik férje. Szült egy fiút, Zsoltot. A férj elhagyja, visszaköltözik Ajkára. A két lánynak is születnek gyerekei. Zsolti szakácsnak tanul.

38.szám: M ó r o c z Miklós a feleségével, Sámson Ilonka nénivel laknak itt. Elcserélik a Fő u. 7-ben a szülői házban lakó testvérrel, (Szepivel és családjával.) Ők elbontják, és új házat építenek. A kiskamondi boltot és kocsmát vezetik. Az ÁFÉSZ privatizálja az üzleteket, és ők átadják új tulajdonosának Vad Ferencnének, aki kertai lakos. (Jóska a tsz-ben talál munkát a növénytermesztésben, a felesége a szoc. otthonban élelmiszer raktáros. Éva lányuk gimnáziumban tanul, férjhez ment és Budapestre költöznek, ott építenek házat. Kinga üvegcsiszoló lett Ajkán. Férjhez ment, és született 4 gyermeke. Ott is élnek.

Szepe képviselő lett az első választáskor. 2 év múlva meghalt. Az anya, nyugdíjazása után eladja a házat és a pesti lányához költözik.

Osztrák állampolgárok vásárolják meg hétvégi háznak.

39.szám: P i r o s Endre és édesanyjaé a ház. Endre bácsi Veszprémben földmérő. Ott is lakik. Szenvedélyes vadász. Édesanyját Sámson Emma gondozza. Ő a tsz. pénztárosa az egyesülés előtt. Nyugdíjba megy, a mama meghal. Ott marad a házban, hiszen Endre bácsi volt a hön álmodott szerelme. Súlyos beteg, és a halála előtti percekben kötnek házasságot. Egyedül marad. Gyakran hazalátogat a férjével Pestről Endre bácsi húga, Rózsi néni, a férje Jóska bácsi, és unokájuk, aki szinte minden nyarat itt töltötte kiskorában. Emma néni halála

után még hazajárnak, gondozzák a kertet, benne a szőlőt, a sok gyümölcsfát. Mindketten elhalnak, és gyerekük eladja egy német állampolgárnak, aki alakíttatja és beleköltözik állandó lakósnak.(Hanna, az új tulajdonos.)

40.szám: P i r o s László, a feleségével és két gyerekével, Lacival és Ildivel lakják. Laci bácsi a tsz-ben brigádvezető, felesége,(Gödri Erzsébet) "Bözsi" állatgondozó (libák, sertések). Fiúk hentesnek tanult, és a devecseri húsfeldolgozóban műszakvezető. Felesége is ott dolgozik. Egy fiúk és egy lányuk született. Devecserben laknak saját családi házukban. Ildi anyjával él, gondozásra szorul, gyermekkori epilepsziás betegsége van. Apjuk a nyugdíját nem sokáig élvezte, meghalt. Bözsi is a tsz-ből ment nyugdíjba. Sokáig tartott disznót, apró állatai állandóan vannak.

41. szám: S o m o g y i Károly, az édesanyja, a felesége (Farkas Annamária) és kislányuk, Marianna lakják. Kari volt Tüskeváron tanácselnök, itthon tanácsi kirendeltségvezető, majd a betonüzemben műszakvezető. Felesége, Panni, postás, majd ő is a betonüzemben adminisztrátor. Kari szenvedélyes vadász. Nem vetette meg az italt. Lányuk, Marianna Veszprémbe jár a vegyipari középiskolába, majd talál munkát szakmájában és férjet is. A házat eladják cserével és Veszprémbe költöznek. Kari meghalt. Az új lakók sem sokáig lakják, eladják egy német állampolgárnak. Nem viseli gondját, és a megbízott sem nagyon gondozza. Ismét eladásra kerül,ekkor veszem meg én,(Oláh Zoltán. L! az első fejezetben írtakat!)

42-szám: B a k o s László, az édesanyja, a felesége,(Babi), meg a két gyerek (Laci és Attila) lakják. László Ajkára jár a Timföldgyárba. Felesége viseli gondját a mamának, meg az állatoknak. Tartanak lovat, tehenet, disznókat. A gyerekekből vasutas lett. Laci forgalmazó, Attila mozdonyvezető. Ajkán, ill. Győrben laknak.

43.szám: N é m e t h Jenő, a felesége (Kozári Mária, ki zalai származású, Hahóti), három lányuk, Izabella, Erzsébet és Katalin lakják. A nagylány Pesten tanul és dolgozik. Ott megy férjhez. Apjuk a tsz-ben állatgondozó, anyjuk is ott dolgozik. Az apa öngyilkos lett. A lányok Jánosházára mennek férjhez. Erzsébet ápolást tanult és az ottani öregek otthonában gondozónő. Katalin is ott talált munkát magának. Anyjuk nyugdíjas lett, egyedül élt. Halála után, 2007-ben a házat eladják egy békéscsabai iparművész hölgynek.

44.szám: S á m s o n János és a felesége, Zsirai Mária. Ketten élnek, gyerekeik már régen kirepültek a családi fészekből. Ez a ház a falu legrégebbi épülete. Még dr. Magyar Károly építtette cselédjei részére. Haláluk után az örökösök eladják. A mostani lakó Bodza Zoltán és felesége. Az épület nagy részét elbontották és értékesítették a használható anyagot. A ház és környezete elhanyagolt. A falu szégyenfoltja.

45.szám: P é t e r István,a felesége (Onodi Klára), két lányuk, Klára és Márta. Pista bácsi Ajkára jár a hőerőműbe dolgozni. Salak kihordó. Három műszakban dolgozik. Kerékpárral jár az állomásra, onnan vonattal utazik tovább. Meleg, gázos munkahely. Nem tesz jót a tüdejének. Nagyon sokat dolgozik itthon is. Tart szarvasmarhákat és más állatokat is. Kézikaszával termeli le majdnem az összes télirevaló szénát állatainak. Felesége a tsz-ben dolgozik, előbb állatgondozóként, majd tejgyűjtőként. A faluból is ide hordják a gazdák a tejet, mert a csarnokot nem engedélyezték tovább működni. A falusi állatok elfogytak, Klári nyugdíjba ment. Lányai férjhez mentek."Klárka" ápolónő lett és Budapesten dolgozik kórházban. Mártiék Ajkára mennek lakni. Ő az üveggyár konyháján

talál munkát. A szülők eladják a házukat és Mártiékkal közösen vesznek családi házat. Odaköltöznek. Ezt a házat megveszik a kiskamondi szoc.otthoni szolgálati lakásban lakó Pető Ferencék. A fiuk költözik be feleségével és gyerekükkel, Ákossal. Megromlik a házaspárok viszonya, elválnak, a feleség visszaköltözik szüleihez a fiával. Ekkor jönnek a szülők ide lakni. Az idősebb Feri meghal, Irén, (Kovács Irén) a felesége, egyedül marad, mert fia talál magának párt és elköltözik Nagypiritre.

46.szám: H o r v á t h Béla lakik feleségével. Gyermekek nincsenek. A tsz-be jár dolgozni."Gyalogmunkás."Ő is tart állatokat. Felesége halála után a szoc.otthonba megy, mert gondozásra szorul. Ott is hal meg. A rokonok eladják, és a kiskamondi Sarkadi Zsolt veszi meg párjával, Fabó Máriával. Teljesen átépítik, korszerűsítik. Nagyon sokat dolgoznak rajta. Születik egy kislányuk. Zsolti karakóra jár dolgozni. Esztergályos. Marika szakács a szoc.otthonban.

47. szám:Úgynevezett kanászház. Községi tulajdonban van. Három család lakja. Elöl Fábán János a családjával. Ők veszik meg a Fő utcában a Molnár Géza féle házat. Középuzt lakik Czigler József unokájával Szeiler Ferivel. Amikor a nagypapa meghal, Feri, nagynénjéhez költözik (Mici nénihez). A harmadik lakó Erdélyi Józsefné, Gizella néni (Magyar Gizella) a három fiával, Józsi, Béla és Zoli. Édesapjuk kanász volt a faluban. Korán meghalt. Józsi gépész lett az útfenntartónál, Béla kitanulja az ács-állványozó szakmát. Dolgozik az akkori Csehszlovákiában, NDK-ban (Keletnémetország). Anyjuk halála után hazaköltözik. Feleséget is hoz magával. (Marita) Ő hamar megtanulja a nyelvünket. Két gyerekük születik, Béla (Bélus) és Szilvi. Közben a házat megveszik, átalakítják. Bélus szakmát tanul, elmegy a már egyesült Németországba, egy autószerelőben dolgozik. Szilvi itthon van, Jánosházára jár dolgozni barátjával. Béla a tsz-ben dolgozik, a felszámolás után az önkormányzatnál lesz közmunkás. Minden famunkát megcsinál, amire szükség van. Súlyos tüdőbajt kap, megműtik, de egy évig él tovább. Zoli gépkocsivezető Veszprémben.

48.szám: T a k á c s Elek egyedül lakik. Nőtlen, gyereke nincs. A tsz-ben dolgozik gyalogmunkásként. Gyerekkorában szerzett rokkantsága ellenére sokat dolgozik. Nincs lerokkantosítva. (Úgy tudom, hogy gyerekkorában birkózás közben sérültek meg végtagjai. A szülők nem vitték orvoshoz.) Önmagának főz, és vezeti egyszemélyes háztartását. Kórházba kerül és meghal. Azóta is üresen áll a ház, mert a testvére túl drágán árulja, és nem tudják eladni.

49.szám: S á m s o n József és István laknak ketten a házban. Nőtlenek, gyerekek nincsenek. Jóska bácsi kotrógépkezelő, testvére pedig gyalogmunkás a tsz-ben. István hal meg előbb, mert egy súlyos tüdőgyulladásban nem tartja meg az orvos utasítását. Jóska bácsi egy ideig egyedül van, majd a szoc.otthonba megy lakónak. Halála után a csömöri örökösök eladják egy német állampolgárnak, aki felújítja, de a régi külsőhöz nem nyúlnak. Nyaralónak, hétvégi háznak használják. Rendszeres látogatók.

50.szám: H o r v á t h Imre és felesége,(Mariska néni),és Imre fiuk lakják hárman. Az apa az útfenntartótól ment nyugdíjba.(„Útkaparó”volt.) Imi a kertai Bakony Művekben dolgozott. A felszámolás után Veszprémbe költözik. Volt postás, éttermi vállalkozó is. Megnősült. A szülei halála után eladják a házukat. Erdélyi származású magyar fiatal pár vásárolja meg, akik jelenleg Ausztriában dolgoznak. Rendbe teszik kívül-belül. A környezete is megszépül.

A nagykamondi ktolikus templon

D Ó Z S A U T C A

1.szám: özv. N é m e t h Jánosné,(Hajós Piroska jánosházi születésű) két fia: János (Janó),Péter (Peti) és leánya, Beáta laknak a házban. Tanácsi ház (községi), amiért bérletet fizetnek. Az apa 1969-ben hal meg balesetben.(Trabant autójával a bobai vasúti átjáróban vonattal ütközik.) A két fiú átmenetileg Balatonalmádiba kerülnek intézetbe, a kislány anyjával marad, aki a szoc.otthonban ételmezésvezetőként dolgozik. Janó szakmát tanul, majd hosszabb időre külföldre megy dolgozni. (Németország.) Anyagilag előnyös helyzetbe kerül, hazajön és feleségével letelepedik.(Tihanyban.) Peti nem tanul szakmát,ő segéd munkásként a sárvári cukorgyárba jár idénymunkára. Közben megnősül, születik egy kislányuk. Sárváron laknak. Elválnak, Peti hazaköltözik. A cukorgyár bezárásával a munkaviszonya is megszűnik. Itthon alkalmi munkából él. Baleset éri. Orvosi műhiba miatt keze nem használható, lerokkantják. Ezt a járadékot kapja, ebből él. Bea a veszprémi vegyipari szakközépiskolába jár, elvégzi azt, és Ajkán dolgozik. Férjhez ment, születik 2 gyermeke. Ott is laknak. Anyjuk sokat van náluk, segít a gyerekek gondozásában, mivel már nyugdíjas és van ideje rá.

2.szám: S z e n t m i k l ó s s y József, a felesége (Fiszter Jolán jánosházi születésű),két fiuk: Imre és István. Imi kertára jár iskolába, Pisti meg itthon, másodikos. Nagyon nem szeret iskolába járni. Nem jön el az iskolába, valahol addig meghúzza magát, amíg társai nem mennek haza. Akkor meg hozzájuk áll, és mint aki jól végezte dolgát tér haza. Kitudódik és édesanyja minden reggel elkíséri. Ott is ül bent a tanteremben, nehogy meglógjon. 1-2 hét

után megszokja, már nincs vele ilyen gond. A családnak a Somló-hegyen van szőlője. Jóska bácsi épp a hegyen van, amikor a Bakonygyepesen élő lányának a halálhírét viszik neki. Motorra ül és közben balesetet szenved, ő is meghal. Egy nap különbséggel temetik őket. Imi szakmát tanul, és el is tud helyezkedni. Pisti nem tanul. Gazdálkodik. Mindketten megnősülnek. Anyjuk egyedül marad. A szoc.otthonba kerül, ott is hal meg. A házat Orbán Józsefné (a gyepesi lányuk,) Jolán átépítik, benne boltot alakítanak ki. Azóta is működik. Közben Jóska meghal, Joli egyedül vezeti ezt és az otthoni üzletüket.

3. szám: S z a l o n t a i Károly, felesége (Magda néni), fiuk Karcsi, a nagymama , és az id. (Károly testvére,) Imre laknak itt. Kari bácsi a tsz-ben brigádvezető, fiuk traktoros itt. Tüskevárra házasodik, ott is lakik családjával. Az édesanya marad egyedül, aki ápolásra szorul. Magdi költözik haza két fiával és ő ápolja anyjukat. A gyerekei is felnőnek, Karcsi kiskamondi lányt vesz feleségül. (Asbóth Renáta) Egy kislányuk van. Ajkán laknak. Tibi Tüskevárra házasodik, egy gyermekük születik. Ott is laknak. Mindkét fiú tehetséges focista. Játszanak a helyi és megyei csapatban is. Magda néni halála után, Magdi a szoc.otthonban kap munkát.(Anyja ápolása előtt is ott dolgozott.)

4.szám: A tulajdonosok elköltözése után a károlyházi Sarlós Gyula,a felesége, és Béla fiuk. veszik meg. Az apa már nyugdíjas, Béla megházasodik. A szülők elköltöznek, Béla marad a feleségével és születik három gyerekük: Csaba, Krisztián és Béla. Csabi szakmát tanul. Jánosházára jár dolgozni, majd Kőszegre, hasonló üzembe. Itt talál magának párt. Születik egy közös gyermekük. Krisztián is fiatalon megnősül, születik 2 gyermeke. Elhagyja őket, és másik hölgygel létesít kapcsolatot. Gépkocsivezetőként dolgozik. Bélus elkezdi tanulni, de otthagyja. Közmunkásként dolgozik Sárváron. Még nőtlen.

5.szám: S á m s o n Pál és felesége,Ilus néni laknak ketten. Lányuk már férjhez ment Kertára. Pali bácsi súlyos beteg. Halála után Ilus néni egyedül marad. Unokája a nyári szünet nagy részét mamájánál tölti. A mama is elhal, a ház üresen marad. Lánya azóta is gondját viseli az épületnek és környékének.

6.szám: üres telek.

7.szám: K o v á c s István,a felesége (Irén néni) és fiuk, László. Pista bácsi a kertai Bakony művekben dolgozik, onnét megy nyugdíjba. Laci szakmát tanul. A tsz-ben traktoros. A felszámolás után a betonüzembe megy dolgozni. Laci megházasodik, a kiskamondi Topár Piroskát veszi feleségül. Születik egy fiúgyermekük: Lackó. Megveszik a Táncsics utcában lévő házat, odaköltöznek. Apjuk halála után a Kovács mama is hozzájuk költözik. A Dózsa utcait német állampolgároknak adják ki nyaranta.

8.szám: P a c si Imre, a felesége,(Mancsi néni aki Hahótról származik.) és három lányuk: Zsuzsanna, Rozália „ Hugi” és Mária. Imre bácsi nyugdíjas, az anyja a tsz-be jár dolgozni. Zsuzsi ápolónő a szoc.otthonban.Rozália (Hugi) szakmát tanul.(hegesztő) Ezt nem folytatja. A szoc. Otthonban dolgozik takarítónőként. Mari a kertai faüzemben dolgozik segédmunkásként. Zsuzsi és Hugi férjhez mennek. Egyszerre tartják esküvőjüket. A kultúrházban van a lakodalmuk. Ajkára költöznek. Mari marad itthon egyedül a szülők halála után.

9.szám: M o l n á r Teréz hajadon, gyermeke nincs. A tsz-ben dolgozik. Innen ment nyugdíjba. Testvére a Fő utcában lakó Sámson Boldizsárné, Molnár Aranka.Teri néni halála után a ház üres,megöröklí a testvére, ki lányunokájára iratja. (Sámson Magdolna.) A

lányunoka feleségül megy a kiskamondi Somogyi Dezsőhöz, átépítik. Nekik is születik egy fiuk és egy kislányuk.

10.szám: id.H o r v á t h József, a felesége, József (Jocó) a fiuk és Jóska bácsi leánytestvére, Ilona, ki mozgáskorlátozott volt. Ügyesen varrt.

Jóska bácsi a tsz-ben dolgozott, vezetőségi tag is volt. Innen ment nyugdíjba. Jocó felsőfokon tanult gépészetet, a tsz-ben dolgozik. Feleségül veszi a Fő utcában lakó Molnár Erzsit,(Sándor ágazatvezető lányát.) Kertán építkeznek. Jocó egy vállalkozónál dolgozik otthon. Erzszi Jánosházára jár a patikába, asszisztens.

Jocó testvére pedagógus, kit egyik osztálytársam (Tóth József) vett feleségül és Veszprémben laknak.

A szülők elhalnak, a házat eladják, Erdélyi József veszi meg a feleségével. Józsi rokkant nyugdíjas, Irma a tsz-be jár dolgozni. Két lányuk van, Rita és Melinda. Melinda férjhez megy, születik egy gyermeke, Keszthelyen laknak. Rita hajadon.

11.szám: Á g h Viktor (Győző),felesége Paula néni, és a még itthon lakó Sándor,Veronika és Zsuzsanna.(Éva és László már nem laknak itthon.) Ez a ház eredetileg a Sebestyén tanítóék háza volt. Ő a nagykamondi temetőben nyugszik, sírját az önkormányzat gondozza.

Viktor a tsz-ben raktáros. Mindegyik gyermekük középiskolát végzett. Édesanyjuk mozgásában korlátozott, rengeteget olvas, vezeti a háztartást. Férje és a gyerekek sokat segítenek otthon. Sanyi kiskamondon épül családi házat, miután megnősül. Feleségül veszi a kiskamondi Topár Katalint. Két fiúk, Zoltán és Bálint születik. Zoli főiskolát jár Dunaújvárosban, Bálint asztalos lett. Veronika Veszprémben, Zsuzsa Zircen lakik családjával. Apjuk halála után eladják a házat. Megveszi Fabó Mihály, aki feleségével és két gyermekével, Misivel és Marikával költöznek ide. Az apa a betonüzembe jár dolgozni, az anya a szoc.otthonba. Misi a középiskola után Százhalombattára megy dolgozni. Megnősül. Marika is képezi magát, szakácsnő lesz, és férjhez megy Sarkadi Zsolthoz.(Róluk már írtam Fő utcában.)

12.szám: N é m e t h Imre,(testvére a Fő u.43-ban lakó Németh Jenő) a lánya: Vali, a veje: Antoni Vince, és két gyermekük, Livia és Robert laknak itt. Imre bácsi halála után egy ideig még lakják a házat lánya és családja. Vali a postahivatalt is vezeti, a férje kertára jár a Bakony művekbe dolgozni. A házukat eladják, és elköltöznek Lesencetomajra. Lívi férjhez ment. A kiskamondi id. Asbóth Sándor,a felesége és Elemér veszik meg. A szülők hamar meghalnak, Elemér egyedül lakik benne. A tsz-ben traktoros, a megszűnése után a betonüzembe megy dolgozni.

13.szám: K i s s István kőműves lakta. Veszprémbe költözött lányához, miután a felesége meghalt. A kiskamondi Somogyi Sándor, a felesége (Takács Mária) és két lányuk, Cecília, és Andrea költöznek be a megvétel után. Sanyi a kertai ÁFÉSZ betonüzemében műszaki vezető, Mariska a szoc.otthonban szakácsnő. Mindkét lány továbbtanul. Cili közgazdaságit végez Pápan, férjhez ment, Celldömölkön lakik férjével és három gyermekével.

Andrea már a kamondi iskolában is kitűnt társai közül jó sportolói adottságaival. Fociban a fiukkal vetélkedett. Győrben sportgimnáziumot végzett, majd különböző felsőfokú diplomákat szerzett munka mellett. Kézilabdázott az egyik ottani egyesületben. Jelenleg edzőként tevékenykedik egy ált. iskolában. Hajadon. Rengeteget olvas. Szinte a fizetését könyvekre költi.

14.szám: P a c s i István, a felesége, és három gyermeke lakják. Pista a tsz-ben traktoros. 2 évig laknak itt, és elköltöznek Karakószörcsökre. A kiskamondi Sarkadi Károly és felesége

vásárolják meg, majd átépítik, és korszerűsítik. Karcsi a Bakony művekben dolgozik. Megszűnése után elmegy külföldre, (Németországba) hosszabb időt tölt el ott, anyagilag előnyös helyzetet tud maguknak teremteni. Hazajön és Karakón dolgozik a szakmájában. Felesége, Ibolya (bobai származású) a szoc.otthonban dolgozik, jelenleg szakácsnőként. Két fiuk született, Zsolt és Tamás. Mindkét fiú apjukkal egy cégnél dolgozik, szintén vasas szakmában. Zsolt esztergályos, Tomi anyagbeszerző.

15.szám: S z i l i Endre, a felesége, (Czigler Piroska) és a három gyermekük: András (Bandi) Piroska, Attila. Endre bácsi a Nyugat- Dunántúli Vízügy dolgozója. A Marcal, majd a csatorna-árok karbantartója.(Mederőr.) Feladja ezt a munkáját és hazajön a tsz-be állatetetőnek. Innen megy nyugdíjba. Az anya a szoc.otthonban dolgozott nyugdíjazásáig. Mind a három gyerek középiskolát végez. Bandi továbbszolgáló katona lett. Piroska és Attila gimnáziumot végzett. Piroska képezi magát és ápolónő lett, most az ajkai kórház diétás-főnővére. Attila most a pápai Volán autóbuszvezetője. (Felesége az iszkázi Szűcs Szilvia, aki a szoc.otthon főkönyvelője.) Endre bácsi halála után a felesége egyedül maradt.

16.szám: D e v e r d i c s Ferenc, a felesége, (Roza néni) és lányuk Teréz.(A köztudatban Mancsi) Mindhárman a szoc.otthonban dolgoznak. Feri bácsi és Roza néni a kertészetben, Mancika pedig ápolónő. A saját telkükön is van kertészetük. Mancika férjhez megy, két fia születik :István (Isti) és Péter. (Peti). Megveszik a házat Elekes Ernőéktől, akik a Fő utcába költöznek a Bella féle házba.

17.szám : E l e k e s Ernő, a párja Annus néni és a Téglás család lakják. Eladják Szabó Istvánnak, kik a szomszédban laknak. Pista a faüzem dolgozója. Eredeti szakmája kádár. Korán meghal szívinfarktusban. Peti marad az anyjával. Vendéglátós, és a Dabroka – csárdában dolgozik. Isti asztalos lett és a faüzemben dolgozik Kertán. Kemenespálfi lányt vesz feleségül, odaköltözik, születik egy gyermekük.

18.szám: H o r v á t h Sándor,a felesége,(Jakab Ilona,testvére a Fő utcában lakó Jakab Gábornak.) és két gyermekük : Marika és Sándor. Az apa a tsz-ben dolgozik, onnan megy nyugdíjba. Otthon is gazdálkodik. (2007-ben hal meg, 90 évnél többet élt.) Marika hegesztő szakmát tanult, de nem dolgozott a végzettségének megfelelően. Férjhez ment a kiskamondi Bakos Lászlóhoz. Elköltözik Ajkára. Két fia születik. Elvállalja férjétől és egyedül neveli a gyerekeket. Ifj.Sándor nem tanul szakmát. Segéd munkásként dolgozik a faüzemben. Feleségül veszi a kiskamondi Németh Veronikát. Egy lányuk született. Elválnak, Sándor hazaköltözik szüleihez. Vera újra férjhez megy, Ajkán lakik férjével és közös gyermekükkel. Sanyi váratlanul meghal. (2007.) Apja néhány hónap múlva szintén. Az anya egyedül marad. Az unokái és lánya gyakran járnak haza. A kisebbik fiú a helyi csapatban focizik.

19 .szám: S z ü c s Imre épít új házat. Róluk a Fő utcában írtam.

III.

Mint korábban írtam ebben a 3. fejezetben szerepelnek azok a gyerekek, akiket 1969-től én tanítottam a kamondi tagiskolában. (1980-ig négy osztályt összevontan, majd három osztályt szintén összevontan. Ettől a tanévtől kezdve a 4. osztályosok a bevezetett orosz nyelv tanulása miatt mentek a kertai iskolába. Ott volt nyelvtanár.)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE
a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről
és az ilyen adatok szabad áramlásáról értelmében a melléklet egyes részei törlésre
kerültek!

Első osztályos tanulók száma : 168

Második osztályos tanulók száma : 167

Harmadik osztályos tanulók száma : 169

Negyedik osztályos tanulók száma : 75

Azon tanulók száma, akiket 4 éven át tanítottam : 60

Azon tanulók száma, akiket 3 éven át tanítottam : 91

Meghaltak száma : 5

Szakmunkás iskolába járt : 76

Középiskolába járt (gimnázium, ill. szakközépiskola) : 37

Főiskolát, egyetemet végzett : 18

(Az elköltözöttek között valószínű van ezen iskolatípusokban végzett tanuló.)

Kamond címere

Önéletrajz

OLÁH ZOLTÁN ált.iskolai tanító, ált.iskolai tanár
/1941.Szombathely,a:SzekeresErzsébet/
Két testvérem van,József /meghalt/ és Béla. Édesapám cipész kisiparos volt. Mindhárom fiát iskoláztatta. Ami számára lehetetlen volt – a továbbtanulás- gyermekeinek nehéz körülmények között is biztosította a lehetőséget. Nekem az a szerencsém adatott, hogy az lehettem, ami mindig is szerettem volna lenni: t a n í t ó . 1959-ben végeztem el a pápai tanítóképzőt. Első munkahelyem Zala megyében volt, Tormaföldén. Az akkori Jugoszláviai határhoz közeli település, a volt Lenti járásban. 2 évet tanítottam ott , mivel katonának kellett bevonulnom. Itt ismerkedtem meg későbbi feleségemmel **Póczai Zsuzsannával**. Lovászi községbe járt dolgozni. Asszisztensként végezte munkáját Dr. Takács Lajos körzeti orvos mellett. Zámolyon is ugyanilyen munkakörben dolgozott, Kamondon pedig a szociális otthonban könyvelőként 1996-ig, nyugdíjazásáig. 1964 február 2-án kötöttünk házasságot. Én ekkor már Zámolyon tanítottam a leszerelésemet követően. Tartalékos tisztként / alhadnagyként/ tértem vissza a polgári életbe. /A rendszerváltás után tartalékos főhadnagyi rendfokozatot kaptam./ Zámolyra /Fejér megye/ kértem áthelyezésemet és 1969-ig ott tanítottam. 5 évig elláttam az igazgató helyettesi teendőket is. Nagylétszámú iskola volt, 320 gyerek is járt iskolába. Mivel nem volt annyi tanterem, hogy elfértünk volna, ezért „, váltott műszakban” délelőtt és délután folyt a tanítás. 1969.augusztus 29-én költöztünk Kamondra, és 2001-ig tanítottam itt. Először 4 osztályt, majd hármat összevontan. Az eltelt 32 év alatt volt 168 elsőosztályos,167másodikas,169 harmadikas és 75 negyedikes tanítványom. Közülük 37-en középiskolát, 18-an főiskolát, illetve egyetemét végeztek. Nagyon sokan tanultak szakmát. Az első tanítványaim: 1.osztályos: Asbóth László, Horváth Sándor/meghalt/Jakab László/meghalt/Pacsi István, Péter Márta, Vertetics Márta. 2.osztályos: Burián Piroksa, Nagy Zsuzsanna, Pacsi Rózsa Judit, Szentmiklóssy István. 3.osztályos: Ágh Zsuzsanna, Bakos László, Bognár Lajos Győző, Pacsi Ilona, Sámson Éva, Téglás Sándor, Topár Katalin, Zéhmann Zsuzsanna. 4.osztályos: Barabás Gyula, Bódis Levente, Simon Edit, Smidéliusz Irén. Ők az iskola tanulói az 1969/70_ - es tanévben. A kamondi tagiskola a kertai iskolához

tartozott. Az igazgató Süle Sándor /Sanyi bácsi /volt. Évente 2-3 alkalommal mindig meglátogatott bennünket. 1969 telén a nagy hó miatt a mezőn keresztül gyalogosan jutott el hozzánk. Máskor kerékpárral jött. Szinte minden gyerek szüleit ismerte, hiszen kertai volt ő. A további igazgatók :Tölgyesi József, Pontyos István, Bíró Jenő és Csapó Imréné. /most is ő az igazgató/ 2001-ben mentem nyugdíjba, 42 év szolgálat után. Ekkortól 2006-ig voltam Kamond polgármestere.2007.szeptember 1-jén elköltöztünk Kamondról, Budapesthez közeli nagyközségbe, Sülysápra. A fővárosban élnek gyermekeink, Betti és családja , meg Kriszti lányunk. Mindketten felsőfokú végzettségűek. Nagyobbik unokánk –sokat voltak Kamondon- ezévben lett elsőéves egyetemista, Eszter pedig 3. osztályos középiskolás. /